



PROSJEKT OMSTILLING

Sluttrapportering

Rapporten omhandler prosjektarbeidet gjennomført i perioden juli-des 2019. Formålet er å analysere alternative muligheter for organisasjonen rundt lbestad kommune sitt bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger. En organisasjon der, alt annet like, må avvikles grundet fremtidig mangel på brukere

Christian Reimers
Christian.s.reimers@UIT.no

Innhold

1 Innledning.....	3
1.1 leseveiledning.....	3
2 Prosjektbeskrivelse.....	3
2.1 Bakgrunn.....	3
2.2 Formål.....	4
2.3 Visjon.....	4
2.4 Prosess og prosjektstyring for «Prosjekt Omstilling».....	4
2.5 Tilrettelegging.....	5
2.5.1 Interessenter.....	7
2.6 Organisering av Prosjekt omstilling.....	8
3 Rapportering.....	9
3.1 Kortlegning av behov.....	9
3.2 Analyser av tiltaksområder.....	10
3.2.1 Analyse strategi.....	10
3.2.2 Tiltaksområde Barnevern og Omsorg.....	11
3.2.3 Tiltaksområde turisme/service.....	15
3.3 Oppsamling og konkretisering.....	16
4 Litteratur og lenker.....	18
5 Bilag.....	19
Bilag 1 – REFERAT: 3. Styregruppemøte - Prosjekt Omstilling - 25.11.2019.....	19
Bilag 2 – REFERAT: 2. Styregruppemøte - Prosjekt Omstilling - 29.10.2019.....	22
Bilag 3 – REFERAT: 1. møte i styregruppen - Prosjekt omstilling - 23.09.2019.....	24
Bilag 4 – Konstituering av styregruppe til Prosjekt omstilling.....	25
Bilag 5 – Kortlegning av Ulike Boligtyper.....	26
Bilag 6 – Behovsundersøkelse HSO og barneverns -området (Ledere og medarbeidere).....	28
Spørreskjema.....	28
Spørreskjema påminnelse.....	30
Bilag 7 – Resultater av behovsundersøkelsen.....	31
Bilag 8 – Eksempel utregning på framskrivning.....	32
Bilag 9 – Referat av møte med Barnevernsutdanningen, UIT Harstad.....	37
Bakgrunn for møte.....	37
Drøftelser.....	37
Bilag 10 – Workshop Bofelleskapet - d. 13/12 -2019.....	39
Formål.....	39
Deltakere, forberedelse og avvikling.....	39

Output	40
Forventet resultat.....	40
Bilag 11 – Slides Workshop	42

1 Innledning

1.1 leseveiledning

I denne rapport utfoldes det samlede arbeide knyttet til Prosjekt Omstilling som forløp fra juli til desember 2019. Et prosjekt der mulighetene for etablering av nye tjenester i lbestad Bofellesskap undersøkes. Prosjektrapportering kan til tider være en ganske vanskelig grei at få til og representere et prosjektforløp presist. Hva er det som må prioriteres i forhold til rapporteringens format? Bør man ha utgangspunkt i den til tider kaotiske prosess ganske mye prosjektarbeid ofte utgjøres av? Der man beveger seg frem og tilbake mellom ulike analyser, nye erkjennelser, interessentpåvirkninger og endrede kontekstvilkår, i en til tider uskjønn og kaotisk prosess. Eller bør man rapportere det endelige utfall på prosjektets siste dag og konstruere en sammenhengende fortelling om forløpet, som det nå engang endte, uten oppmerksomhet på utviklingene underveis? Ofte finnes preferanser for begge perspektivene. Det første har fokus på prosessen, det siste har fokus på resultatene. Denne rapportering gjør derfor bruk av begge tilganger. Igjennom et prosjektforløp som dette produseres løypende en ganske stor mengde dokumenter. Denne rapportering består av nedslag i en rekke av disse dokumenter. I avsnitt 2 presenteres prosjektbeskrivelsen som tidlig i prosjektet ble akseptert (av styregruppen), og som er grunnlaget for det videre arbeide. I avsnitt 3 samles resyme av analyser og konklusjoner i en kort rapportering. I avsnitt 5 presenteres bilag 1-11, som inneholder de prosessuelle dokumenter, analyser og referater, der løypende er produsert i prosjektforløpet.

2 Prosjektbeskrivelse

2.1 Bakgrunn

lbestad kommune har siden 2010 drevet bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger. Det har vært bosatt barn/unge som på bosettingstidspunktet har vært i alderen 10-18 år. Alle bosatte har vedtak etter barnevernloven da de er kommet uten omsorgspersoner til Norge.

Det har vært 21 årsverk tilknyttet enheten. De ansatte har hatt variert kompetanse, ulik yrkesbakgrunn og livserfaring. Det er mange høgskoleutdannede innenfor helse og sosialfag.

Vi bosatte den siste ungdommen i 2018 og har siden fått å vite at det ikke vil bli flere bosatte hos oss i overskuelig fremtid.

For lbestad kommune er det dramatisk å miste en så stor arbeidsplass. Konsekvensene kan bli store både på kort og lang sikt. (Redesign av tjenester, intern rapport)

Bofellesskapet har siden 2010 skaffet arbeidsplasser til kompetente medarbeider og plass til nye borgere i lbestad Kommune. Bofellesskapet har dessuten hatt avledete effekter, da det ikke blot har tiltrukket høyt utdannet yrkesfaglige arbeidskraft, men også familiene deres til lbestad.

Bofellesskapet er samtidig en veldrevet og effektiv organisasjon som bidrager positivt til kommunens økonomi og i vesentlig grad til økonomien på barnevernsområdet. (Link 1 og 2).

Det er derfor forbundet med store konsekvenser for en liten kommune som lbestad, og skulle avvike en ellers velfungerende og profesjonell organisasjon, av årsaker vi ikke har innflytelse på.

Antageligvis vurderes det, at med de avtagende flyktningestrømmer, daler også Norges behov for kapasitet for mottak av enslige mindreårige flyktninger. Det reduserte behovet kan antageligvis dekkes av andre aktører på området.

Det betyr at vi i Ibestad må i gang med en avvikling av organisasjonen rundt bofelleskapet. Avviklingen er allerede i gang og vil eskalere de kommende år. Om ikke annet hender vill behovet for faste stillinger i organisasjonen opphører med utgangen av 2023 (Fremtidens Bofelleskap, intern rapport). Inntil da avvikles alle ansettelsesforhold og de relevante medarbeiderne omplasseres.

Dette er bakgrunnen for opprettelse av «Prosjekt Omstilling». Et entreprenørskaps prosjekt der har til hensikt å frembringe ideer og undersøke mulige alternative aktiviteter for organisasjonen rundt bofelleskapet¹. Aktiviteter der kan gjenopprette eksistensgrunnlaget for organisasjonen, på lengere sikt. Aktiviteter, der mest mulig av den oppbygde erfaring og de vundne kompetanser fortsatt kan anvendes.

2.2 Formål

Formål med «Prosjekt Omstilling» er å etablere et opplyst grunnlag, på bakgrunn av hvilket, der kan treffes politiske beslutninger, prioriteres ressurser og - om mulig - innhentes ekstern finansiering, til gagn for bofelleskapet og Ibestad Kommune. Dette opplyste grunnlag innebærer presentasjonen av en rekke ideer (tiltaksmuligheter) til aktiviteter der muligens kan supplere - og på sikt avløse - den aktuelle drift i bofelleskapet. Ideelt sett vil prosjektet også inneholde en avklaring av den politiske prioritering i forhold til de fremlagte tiltaksmuligheter og en konkret omstillingsplan i henhold til den politiske prioritering.

2.3 Visjon

Visjon til prosjektet har til formål å skape en felles forestilling om fremtiden for bofelleskapet. Dette prosjekt har banalt sagt til formål at etablere en mulig vei videre for organisasjonen rundt bofelleskapet. Visjonen høres slikt ut:

Prosjektets visjon er å finne en langsiktig, bærekraftig virksomhet for organisasjonen rundt bofelleskapet. En virksomhet der den vundne erfaring og de etablerte kompetanse fortsatt spiller ei rolle, til glede og gagn for brukere, medarbeidere, kommune og samfunnet i Ibestad, generelt

Det er sentralt at fremheve, at i lyset av den grunnleggende utfordring med å skape og fastholde arbeidsplasser i Ibestad Kommune, betraktes det ikke blot som avgjørende at vi kan skape en ny og økonomisk bærekraftig aktivitet, men også at aktiviteten muliggjør en videre førsel av den kompetanse der er oppbygget i bofelleskapet de seneste 10 år. Denne kompetanse handler blant annet om en bra håndtering av utsatte ungdommer generelt. Som yrkesprofesjon innom barnevern/vernepleie, som offentlig organisasjon og på et individuelt nivå, mellom mennesker. Likeledes er det sentralt, at der er søkelys på den fremtidige organisasjon sin økonomiske drift. Ambisjonen er å bidra til produksjonen av de tjenester Ibestad Kommune i alle fall må levere, fremfor å tilføre ytterligere kostnader. Dette er hva som tenkes på, med formuleringen bærekraftig virksomhet. Elementene disse står sentralt i visjonen.

2.4 Prosess og prosjektstyring for «Prosjekt Omstilling»

De klassiske modeller til prosjekt og prosesstyring handler vanligvis om at benytte en fremdriftsmodell (fase-modell), en rekke prosedyrer og redskaper for at nå et predefinert mål, innen ei bestemt tidsramme, med bruk av de tilgjengelige ressurser, i henhold til avtalte (og veldefinerte) mål

¹ Når der skrives «Organisasjonen rundt bofelleskapet» betyr det at vi primært har søkelys på at finne aktiviteter for medarbeidere og de fysiske og organisatoriske rammer der på nuværende tidspunkt utgjør «bofelleskapet». Det er dog ikke sikkert at den primære aktivitet fortsatt skal være å drive bofelleskap.

og suksesskriterier². Der er mye nytte knyttet til slike framgangsmåter i prosjektstyringen. For eksempel, at der er stort søkelys på fremdrift i henhold til spesifikke milepæler eller at forhandlinger om målsettinger og suksesskriterier kan foregå i politiske fora i forkant til igangsettelsen av selve prosjekt arbeidet.

Dette er vesentlig, særlig i forhold til politiske organisasjoner, der beslutninger tas innenfor rammene av demokratiske prinsipper. Demokratiske prinsipper der innebærer at beslutninger av en hvis vesentlighet skal løftes opp i folkevalgte organer (i en kommunal sammenheng i kommunestyret eller formannskapet). En forutsetning for, at den klassiske prosjekt og prosesstyring er effektiv, er dog at der er enighet om klart definert mål og suksesskriterier.

Ikke alle prosjekter nyter denne fordel av klarhet. Prosjekter der kan karakterisere som *eksplorative*, der det presise målet defineres undervegs i prosjektet kan i sakens natur ikke trekke på den type av klarhet. Der vil den detaljerte prosess-planlegging av fremdrift ofte være spilt arbeid. Når forutsetninger løypende endres og når nye aktører inndrages, oppstår nye muligheter, der må reageres på. Prosjekter - der kreativitet og Innovasjon er sentralt - kan betegnes slikt. Her anvendes typisk de mere fleksible og iterative prosjektmodellene³.

Prosjekt Omstilling faller mitt imellom disse to generelle beskrivelser av tilganger til prosjektstyring. Prosjektet har en veldefinert deadline⁴ og dedikerte ressurser. Prosjektet hører hjemme i Senter for oppvekst i Ibestad Kommune og skal derfor løpende demonstrere fremdrift for kommunens politiske ledelse.

Samtidig er prosjektet et utviklingsprosjekt, der løsninger (klare og definerte mål) ikke er kjente på forhånd. Det er kun muligens, på nuværende tidspunkt, at formulere generelle formål og visjoner for prosjektet. Mål og visjoner der er vanskelig å nedbryte i veldefinerte og målbare suksesskriterier og handleplaner.

Vi gjør derfor bruk av begge prosjektlogikker og tilpasser framgangsmåten dette konkrete prosjekt. Noe ligger fast. En grundig analyse må foreligge på sluttet av året. Innholdet av analysen ligger sjøklart ikke fast. Det betyr at vi kan tilrettelegge en overordnet fase-modell der inneholder rammen for analysen og som fremhever de sentrale spor i arbeidet. Blikket på fremdrift fastholdes og der arbeides mot løypende opplysning på de fastlagte politiske samlinger for høsten 2019.

Denne fasemodellen vil dog ikke - som i klassisk prosjektstyring - være kjennetegnet ved forpliktende prosedyrer, milepæler og suksesskriterier knyttet til faseskift. Den vil i høyere grad være kjennetegnet av åpne faser, der overlapp, endring og løypende omprioritering i noen grad må forventes.

Fasene i modellen kan også betraktes som ulike aktivitetsspor i prosjektet, der den overordnede operasjonalisering av målsetting og visjon kommer til uttrykk. Flere av prosjektets spor vil dermed være på gang samtidig.

2.5 Tilrettelegging

Vi ser for os 4 ulike spor når fremdriften til Prosjekt Omstilling skal tilrettelegges. Et spor der den innledende problem-identifikasjon og analyse tilrettelegges. Et annet spor, der kommer etterpå, der de ulike tiltaksmuligheter analyseres grundigere. Et tredje spor, der mulighetene (og deres realisme)

² Det gjør sig for eksempel gjeldende for *Prince2*, eller slike typer av Stage/gate prosjektmodeller.

³ Det gjør sig for eksempel gjeldende med *Design thinking* eller *SCRUM*

⁴ Prosjektleder er ansatt i perioden 8/7-2019 til 31/12-2019.

konkretiseres og til sist et spor der trådene samles i en rapportering, der likeledes peker frem mot det videre forløp, når innværende prosjekt er realisert.

Tabell 1- Prosjektbeskrivelse og arbeidsoppgaver

Prosjektspor/Navn	Aktiviteter Og tiltaksområder	Periode
<p>Spor 1</p> <p>Problemidentifikasjon, tilrettelegging og Analyse</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Undersøkelse av konkrete behov i nabo kommuner. Hva kan vi hjelpe med? Hvilke tilbud trenges? (Horisontalt) - Inndragelse av medarbeidere/brukere/borgere. Hvilke ideer finnes allerede? - Samtaler med alle relevante interessenter på alle nivåa (vertikalt). Hvilke muligheter oppstår kanskje i fremsyns? - Nettverksetablering. F.eks. Avholdelse av workshops, nettverksmøter, deltakelse på konferanser etc. - Undersøkelse av faglitteratur, forskning og statistikk på de relevante tiltaksområder. Understøtter fakta de udokumenterte fornemmelser og formodningene? 	Juli- okt 2019
<p>Spor 2</p> <p>Mulige tiltaksområder.</p> <p>Inntil videre vurderes følgende tre relevante</p>	<p>Tiltaksområde 2.1 - Barnevern</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potensiale for Barnevernsbase (f.eks. i lys av ny kommende Barnevernslov, der flere ytelser kanskje må leveres lokalt) - Tilbud for barn og unge med utviklingshemming? - Tilbud Utsatte barn? - Behov for Barnebolig? (link 3) - Tilbud for Kriserammede familier etc. (link 4) - Mulighet for institusjonsgodkjenning (omsorg eller atferds - institusjon) - Mulige konsepter for avlastningshjem/besøkshjem - Frafall på (ungdoms) utdanning? Ungdommer der fraflytter hjemmet for utdanning er antageligvis mere utsatt for frafall. Understøtter fakta dette? - Kan en lokal støttefunksjon bidra til fastholding av studenter i utdanning? 	august - november 2019
	<p>Tiltaksområde 2.2 – Omsorg</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potensiale omsorgsbaser? Der flere ulike ytelser på omsorgsområdet kan leveres? - Tilbud for voksne og eldre med utviklingshemming? - Tilbud for voksne og eldre med funksjonshemming? - Mulighet for krisesenter for kvinner, menn, familier i lbestad (Sak.nr. 64/19, møte formannskap d 20.06-2019). Eventuell som supplement til Harstad og Midt-Troms (Sørreisa) krisesentrene (Link 4) 	

	<p>Tiltaksområde 2.3 - Turisme/service</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kombinerte muligheter med andre (ovenstående) tiltak – Sosial Økonomisk virksomhet (link 6) - F.eks. Muligheter for Kafe, overnatting, rekreativ aktivitet, helse, servicevirksomhet med deltagelse av utsatte unge, asyl søkere, utviklingshemninger, Lokale produsenter av - mat/håndverk/kunst etc. - Opplevelses turisme? I lyset av stigende turisme generelt i Nord Norge (Link 5) - Muligheter i tilknytning til arrangement/festival f.eks. Sport, ski, fiske? 	
<p>Spor 3</p> <p>Proof of Concept (Test – om mulig – av tiltaksområders realisme)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Scenarier-beskrivelse (kvalitativ beskrivelse av potensialet) - Fakta-beskrivelser på fremlagte tiltaksområder - Avdekning av Støtte og finansieringsmuligheter i offentlig regi (f.eks. statlig eller hos fylkesmannen) - Avdekning av andre mulige driftsbidrag (f.eks. Egen omsetning og kommersiell inntekt) - Beskrivelse av potensiell forretningsmodell <ul style="list-style-type: none"> o Avdekning av Støtte og finansieringsmuligheter i offentlig regi (f.eks. statlig eller hos fylkesmannen) o Avdekning av andre mulige driftsbidrag (f.eks. Egen omsetning og kommersiell inntekt) - Estimert Business Case for omstillings/etablerings-fase 	<p>Nov 2019</p>
<p>Spor 4</p> <p>Prosjektets liv utover den aktuelle prosjektperiode.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Plan for Organisatorisk omstilling. Korleis kan en forandring gjennomføres? (Opptining, endring, stabilisering) - Step-by-step framgangsmåte? 	<p>Des 2019</p>

2.5.1 Interessenter

Følgende interessenter bør der holdes søkelys på og etableres kontakt til i prosjektet. Interessenter der har særlig viden de kan bidra med, eller som enten påvirker eller påvirkes av prosjektets resultater inndrages. Følgende er i første omgang relevante (Flere kan løpende legges til).

Tabell 2 – Interessenter

Forvaltningsnivå	Eksempel på interessent
Lokalt/kommunalt nivå	<ul style="list-style-type: none"> • Borgere, fastboende • Politikere • Næringsdrivende • Medarbeidere i kommunen • Beboere på bofellesskapet • Hytta eiere, Ikke-fastboende • Frivillig kafé i Hamnvik
Regionalt nivå	<ul style="list-style-type: none"> • Nabo kommuner: Dyrøya, Salangen, Lavangen, Gratangen, Skånland, Evenskjer, Harstad, Sørreisa, Kvæfjord etc. • Fylkeskommunen Troms, samt eventuelt Nordland og Finnmark • Tilsvarende organisasjoner i andre kommuner (F.eks. Storbakken ungdomssenter i Alta)

Nasjonalt nivå	<ul style="list-style-type: none"> • Bufdir/Bufetat • Kommunal og moderniseringsdepartement. • NAKU, utviklingshemming • Fylkesmannen
Private og tverrgående aktører	<ul style="list-style-type: none"> • Stendi • Humana (KOA)

2.6 Organisering av Prosjekt omstilling

Det vil være best om styringen av Prosjekt Omstilling er knyttet så tett på den politiske ledelse i Ibestad kommune som mulig. Politisk tilslutning og oppakning er essensielt og ei grundig involvering i prosjektet-fasen, vil sannsynliggjøre en suksessfull implementering etterpå.

Prosjektleder-rollen utfylles av Christian Reimers. Alle vesentlige beslutninger drøftes videre med leder for Seksjon for Oppvekst, Willy Aas og Leder for Bofellesskapet, Aina Mathiasen. Dessuten orienteres Rådmannen løpende å Rådmannen orientere formannskapet. Der arbeides mot å etablere en bredere styregruppe med representanter fra ulike seksjonsområder, det politiske nivå og bofellesskapet. (red. Denne ble konstituert på møte d 23.09.2019. Se dessuten bilag 3 og 4 for presisering)

3 Rapportering

Her starter rapporteringen av Prosjekt omstilling. I dette avsnitt samles trådene i analyser og konklusjoner, slikt at prosjektets resultater bør stå klart. Dette gjøres på basis av de prosessuelle og fragmenterende dokumenter, som er vedlagt i bilag og som løypende er produsert i prosjektperioden. I dette avsnitt vil der derfor være ganske få argumenter som ikke allerede er frembragt ulike steder i bilagsmaterialet. Der vil derfor også være en mengde gjentakelser om man leser hele rapporten og bilagene fra første til siste side.

3.1 Kortlegning av behov

Det stod ganske fort klart, at det der i prosjektbeskrivelsen (tidlig i prosjektperioden) fremstod som to ulike fokus området, ganske fort kunne legges sammen. Tiltaksområde 2.1 barnevern og 2.2 omsorg, flyter både sammen i behovsundersøkelsen og i analyse avsnittet nedenfor. Det skyldes at begge områder gjør bruk av ulike typer av offentlige og private boligformer, uansett om det vedr. barn, ungdommer eller eldre med funksjonshemming, psykiske som sosiale. Bofelleskapet har rammene og yrkesfagligheten, til å levere tjenester på begge områder⁵. Utfordringen våre er å gjennomskue hvilke behov og dermed hvilke typer av bolig, der har potensiale til å bli en bærekraftig virksomhet på sikt. Det gav ikke mening å gjøre to ulike undersøkelser, basert på samme spørresmål. I siste ende er tiltak på begge områder basert på individuell saksbehandling og skjønnsmessige avgjørelser der det ofte er objektive forhold som avgjør hvilket saksområde i kommunen der har ansvaret for skjønne (til eksempel: alder, handicap eller diagnose). Tjenestene der tilbydes skal sammensettes etterpå, individuelt på begge områder uansett, og det ble vurdert at organisasjonen, rammene og fagligheten til bofelleskapet, i fremtida likevel kunne tilpasses tjenester på HSO-området som på barnevernsområdet. I bilag 5 presenteres en tabell med der giver overblikk over ulike boligtyper i henhold til tjenester både i Helse og omsorgstjenesteloven, sosialtjenesteloven og barnevernsloven. Aktuelt bliver en rekke av boformene tildelt plass av enten Bufetat eller de lokale barnevernsteam og HSO-kontorer.

Der blev derfor gjennomført en samlet kvantitativ survey til HSO området og barnevernsområdet i de 10-12 nærmeste kommuner rundt Ibestad. Dyrøy, Salangen, Lavangen, Gratangen, Skånland, Harstad, Evenes, Kvæfjord, Sørreisa, Bardu og Lenvik. Ibestad selv ble også inndraget. Spørreskjema (se bilag 6) ble utarbeidet og det ble vurdert at den beste mulighet for å få besvarelser var via, faglederne i Ibestad sine nettverk. Aina Brox Mathiesen (barnevern) og Anita Dahl Solbakken (HSO), sendte e-post med følgebrev og internettkobling rundt i nettverket deres. Etter litt tid var kun ganske få besvarelser kommet inn og der blev rundt sendt en påminnelse med en ny følge tekst i håp om at det ville gi flere besvarelser.

Undersøkelsen endte dessverre utilfredsstillende med besvarelser fra 4 av 12 mulige kommuner fra nærområdet. I bilag 7 presenteres sitater fra undersøkelsen og konklusjonen er ganske tvetydige, med likedele der uttrykker behov for både avlastningstilbud og tiltaksplasser, og likedele der blankt avviser at der finnes udekte behov. I Ibestad finnes der ifølge besvarelsen behov både for et begrenset antall tiltaksplasser i måneden og for et avlastningstilbud. Likeledes i Lavangen. I Salangen og «uidentifisert» kommune⁶, er det motsatt. Her uttrykkes det klart, at der ikke finnes udekte behov

⁵Omtrent halvparten av bofelleskapet sine ansatte jobber som miljøterapeuter. En stillingskategori der du trenger 3 års yrkesfaglig utdanning (Vernepleie, barnevernspedagog, sosionom, ergoterapeut etc.). Den andre halvparten er ansatt som miljøarbeidere. En stillingskategori der det ikke kreves utdanning. Begge stillingskategorier brukes på omsorgsområdet (Helse og Sosial) og på barnevernsområdet (Til eksempel i adferds- og omsorgs- institusjoner).

⁶ Se bilag 7, en enkelt besvarelse unnlot at besvare spørresmål om hvor vedkommende kom fra.

på noe av de områder der spørres til. Vi er derfor ikke så heldige at behovsundersøkelsen etterlater oss med et entydig bilde.

Det kan dog tilføyes at Aina Brox Mathiesen, i en samtale med flere barnevernsledere, til en regional samling der ho hadde medbragt mange av de samme spørresmål, fik inntrykk av at særlig en avlastningstjeneste (hjelpetiltak) kunne der være behov for. Inntrykket var at der mangler alternativer til gruppen av utfordrede ungdommer der ikke trives i store sammenheng, med mange andre barn og mye styr. Barn som trenger mere direkte voksen oppmerksomhet. Dette er bakgrunn for å foreslå en avlastningsløsning der maksimalt 3-5 barn er til stede samtidig, således at der vil være ressurser og energi til en ganske tett oppmerksomhet på det enkelte barn. Et slikt tilbud finnes for nuværende ikke i regionen.

Undersøkelsen våre avdekte ikke forhold om mere institusjons-baserte tiltaks plasseringer (adferds eller omsorgsplasseringer). På samme vis som med resten av spørresmålene, var svarene ganske tvetydige i forhold til spørresmål om langtids opphold. Her basere vi behovsavdekkingen på telefon samtaler med Bufetat, der det uttrykkes entydig, at behov for rusinstitusjoner finnes der (hvilket også nevnes av respondent i survey). I forhold til lavterskel tiltaks, som til eksempel et ungdomssenter, er der delte meninger om behovet for. Bufetat er i den sammenheng kanskje ikke heller helt nøytrale i deres vurdering, da en kommunal institusjon, alt annet like, vil konkurrere med de statlige og private aktører på markedet. Forsøket med ny ansvarsfordeling mellom kommune og stat, der opprettelsen av et nyt ungdomssenter i Alta er gjennomført, viser dog at der kan etableres kommunale løsninger, der er attraktive i forhold til de allerede etablerte statlige og private mulighetene⁷.

3.2 Analyser av tiltaksområder

Analysene på de spesifikke tiltaksområder, der beskrives i prosjektbeskrivelsen er ikke gjennomført like grundig på alle området. Ganske fort stod det, som nevnt, klart at det var fornuftig å samle de to undersøkelser på omsorgs og barnevernsområdet. Der er i tillegg gjort overveielser i forhold til turisme/service området som nevnt i prosjektbeskrivelsen.

3.2.1 Analyse strategi

Formålet med analysene er kort sagt at presentere ulike ideer til nye tjenester og vurdere realismen av dem. Denne vurdering af «realisme» foretas på basis av 3 analyseparametere.

For det første er det en sentral parameter, at nye tjenester er realistiske i forhold til størrelse og omfang. Som nevnt i prosjektbeskrivelsen hviler hele prosjektet på en forestilling om, at det er mulighetene for å bevare en organisasjon i noenlunde samme kaliber som det eksisterende bofellesskap, der søkes løsninger på. Bofellesskapet har vært et skikkelig bidrag, som arbeidsplass, til samfunnet i lbestad. På sitt høyeste var mere en 20 årsverk i arbeide. Det er sjøklart vanskelig å se for seg en hurtig snarvei til tjenester der kan aktivere 15-20 årsverk, men samtidig er tjenester der kanskje kan skape aktivitet til 1-2 årsverk på den lange bane heller ikke å betrakte som en full erstatning for aktiviteten i bofellesskapet. Det kan derimot være et supplement blant flere tiltak. Det første analyseparameter holder altså søkelys på størrelse og omfang på de aktiviteter der foreslås og den økonomi der om mulig knytter sig dertil.

For det annet er det en sentral parameter, at nye tjenester er realistiske når det gjelder å bygge videre på den etablerte faglighet og de kompetanser der er opparbeidet de siste 10 år i organisasjonen. Dette innskrenker naturligvis også mulighetene og gjør at der må holdes søkelys på

⁷ https://www.regjeringen.no/contentassets/b87f5a6b0e05436587c9110d2ae75884/folgeevaluering-av-forsok-med-ny-ansvarsfordeling-pa-barnevernomradet_endelig-rapport-01102019.pdf

aktiviteter der – i det minste i noen grad – kan gjøre bruk av nettopp de kompetanser og fagligheter, der for nuværende utgjør kollegiet.

For det tredje er det en sentral parameter, at nye tjenester vurderes å være realistiske i forhold til den markedssituasjon tjenestene skal oppbygges til. Vi kan lett finne på greier der lever opp til de første to parameterne. Men om vi ikke får det til å finne lokale og/eller regionale brukere (og kunder der vil betale) er det ikke mye stas likevel. Det står klart i oppdraget til prosjektet, at løsninger der foreslåes må være økonomisk bærekraftige. Dette betyr at løsningene bør avløse eksisterende behov lokalt, frem for å skape nye behov og (eller) de må være attraktive for andre aktører utenfor lbestad (f.eks. offentlige) slikt at eksterne ressurser bringes i spil.

3.2.2 Tiltaksområde Barnevern og Omsorg

Det er helt opplagt at organisasjonen rundt bofellesskapet har – eller ganske fort kan få – relevante kompetanser til å levere tjenester i henhold til avgjørelser etter både helse og omsorgstjenesteloven, sosialtjenesteloven og barnevernsloven, der en mulighet for permanent eller midlertidig bolig er en del av avgjørelsen⁸.

Ny barnevernslov

Spesielt på barnevernsområdet er nasjonale endringer på gang, med en barnevernsreform og en ny barnevernslov der trer kraft i 2022⁹, som kanskje gir nye muligheter. Den overordnede hensikt for barnevernsreformen er en endret ansvarsfordeling mellom stat og kommune og målsettingen er at flere barn skal få rett hjelp til rett tid, samt en mere fleksibel tjenesteportefølje, der flere tilbud kan tilpasses lokale behov¹⁰ Målet er at endringene skal bidra til:

- Tidlig innsats
- Tilpasset hjelp
- Barn og familiers rettsikkerhet
- Effektiv ressursbruk og oppgaveløsning

Forsøkskommuner

I forbindelse med arbeidet til den ny barnevernslov gjennomføres aktuelt et forsøk med en endret ansvarsfordeling mellom stat og kommune i 3 ulike kommuner i Norge (Alta (2021), Færder (2021) og Røyken (opphørt pr 1.1.2020)). I denne forbindelse er Alta kommunes sitt forsøk interessant. Dere har opprettet en kommunal institusjon, der kan ta vare på lavterskels omsorgsplasseringer, noe som vanligvis drives av enten private eller statlige institusjoner.

I forbindelse med følgeevalueringen til forsøket, skriver Deloitte følgende om institusjonsplasseringer (s. 13 i rapporten i fotnote 10):

⁸ Se bilag 5 for ulike boligtyper

⁹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/7a124c63b81b487e9d79ae44b73a2b70/horingsnotat-ny-barnevernslov---april-2019-.pdf>

¹⁰ Se side 12 i Deloitte's følgeevaluering:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/b87f5a6b0e05436587c9110d2ae75884/folgeevaluering-av-forsok-med-ny-ansvarsfordeling-pa-barnevernomradet-enderlig-rapport-01102019.pdf>

Kommunene har i forsøket fullt faglig og økonomisk ansvar for alle *hjelpetiltak i hjemmet*, også de spesialiserte hjelpetiltakene som Bufetat tilbyr.

På *fosterhjemsområdet* overtar forsøkskommunene det helhetlige faglige og økonomiske ansvaret, inkludert rekruttering og formidling, nødvendig opplæring og generell veiledning av fosterhjem.

Videre velger forsøkskommunene *institusjonsplass* og har ansvar for at barnet får tilbud om en plass som ivaretar barnets behov for forsvarlig omsorg. Forsøkskommunene skal ha fullt finansieringsansvar for plasseringer, og skal velge plass for det enkelte barn, uavhengig av om tiltaket er offentlig eller privat. Unntaket er av rus- og adferdsplasseringer, hvor Bufetat har inntaksansvaret (se nedenfor).

Det vurderes altså fra sentralt hold vesentlig, å undersøke om en endring i faglig og økonomisk ansvarfordeling fører til en bedre *bedre* barnevernstjeneste. *Bedre* må her forstås som en; *tidligere, individuelt tilpasset og mere effektiv*, innsats. Det er sentralt at fremheve at der ingen anledning er til en slik kritikk av det lokale barnevern i lbestad. Der vises blot til de generelle nasjonale overveielser strukturelle endringer på området. Likeledes påpekes det at selv om Bufetat beholder ansvaret for rus- og adferds plasseringer, vil det økonomiske ansvar også her, i høyere grad flyttes til kommunen (s 13 i fotnote 10)

Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) beholder inntaksansvaret ved adferds- og rusplasseringer. Bufetat beholder videre ansvaret for at det er et tilgjengelig og tilstrekkelig differensiert akutttilbud (institusjoner og beredskapshjem) som forsøkskommunene kan benytte. Bufetats plikt til å bistå kommunene ved plasseringer er betinget av at det er inngått bistandsavtale. Forsøkskommunenes betalingsansvar følger de samme reglene som forsøket for øvrig, det vil si at forsøkskommunene som hovedregel betaler full pris for tiltaksplassen, men departementet kan fastsette lavere egenandel ved akutt plasseringer i adferdsinstitusjon. Prismatriser og tjenestekatalog utarbeides av Bufetat region nord og region sør.

Der vurderes derfor at kommunene sannsynligvis vil oppleve en ganske annerledes situasjon etter 2022, der de vil være pålagt å levere flere tjenester, individuelt tilpasset og samtidig få en vesentlig større økonomisk byrde knyttet til barnevernet og herunder også institusjonsplasseringer. Slike endringer vil naturligvis følges opp av en endret samlet ramme, men hvorvidt rammen økes tilstrekkelig kan være usikkert.

Mulig ny tjeneste: Institusjonsgodkjenning. I lyset av dette kan der være lurt av lbestad Kommune å antesipere en slik utvikling. Tidligere har en godkjenning som atferds institusjon (f.eks. rus institusjon) blitt nevnt som et mulig langsiktig mål. Dette er fortsatt en mulighet. Bufetat har eksplisitt nevnt rusinstitusjoner som et udekt behov i region nord. Atferds institusjoner er dog også de vanskeligste institusjoner å få godkjent. Det er de vanskeligste ungdommer, med flest utfordringer, som er krevende å ta vare på. I tillegg må der derfor overveies hvilke risiko-momenter der må tas høyde for. Spesielt kan det være lurt å være oppmerksom på omgivelsenes mulige reaksjoner på en slik adferds-institusjon. Dette er særlig vesentlig i små bygde-samfunn som lbestad, med kort avstand mellom kommune, institusjoner og folk generelt.

En annen mulighet er å holde søkelys på mindre krevende omsorgsinstitusjoner, likt Storbakken omsorgssenter, der kjøre på forsøksbasis i Alta Kommune¹¹. Som nevnt er institusjonen er en del av en nasjonal forsøksordning der skal belyse noe av de mulige konsekvenser av kommende barnevernsreform. Barnevernsinstitusjonen i Alta er et forsøk på å etablere en kommunalt drevet barnevernsinstitusjon likt dem Bufetat vanligvis driver. Hensikten med kommunalt drevet barnevernsinstitusjoner er til dels og bringe institusjoner og beslutninger tettere på barnene og

¹¹ <https://www.alta.kommune.no/storbakken-ungdomssenter.464834.no.html>

familiene det gjelder. Dette skulle gi bedre løsninger med tidlig innsats, forebygging og tilpasset hjelp til den enkelte.

Hensikten er også å flytte det finansielle ansvarsprinsipp til kommunene. For nåværende betaler kommuner maksimalt en egenandel på omtrent 70.000 kr i måneden for en institusjonsplassering. Den reelle kostnad er nærmere 200.000-400.000 kr¹². Bufetat dekker resten. Bufetat sine institusjoner har vanligvis både omsorg og adferds godkjenning (f.eks. Kvæfjord Ungdomssenter (KUS)). Noe som blant annet gjør dem ganske dyre. Alta Ungdomssenter har færre ansatte pr tiltaksplass. I Alta er der 12 årsverk til 9 tiltaksplasser sammenliknet med KUS der har 35 årsverk til 10 tiltaksplasser. Alta Ungdomssenter driver med lavterskel tilbud der ungdommene ikke trenger likeså tett oppfølging som de vanskeligere (atferds-) tilfelle. Etter en drøy start, der mye dialog med Bufetat om godkjenning, vanskeligheter med rekruttering av rette kompetanser (hvilket tog om lag et år) og budsjett overskridelser, kjører Storbakken Ungdomssenter nå ganske bra. De er nettopp begynt å selge plasser på ungdomssenter til andre kommuner. Plassene selger de til priser der er konkurranse dyktige i markedet (Statlige driftsutgifter pr oppholdsdag ligger på 10.645 kr, og et døgn hos Storbakken koster 8.500kr)¹³.

For nåværende er de dermed et av de billigste alternativ. Følgeevalueringen der både evaluere de administrative og økonomiske konsekvenser, samt de barneverns faglige utbytter, peker på flere positive og enkelte negative forhold. Som nevnt har ungdomssentret hatt ganske store budsjett overskridelser. Der konstateres dog også et bedre samarbeide i hele barn og unge tjenesten og en bedre evne til å identifisere barn i risiko. I tillegg gir innsatsen en forbedret evne til at rekruttere fosterhjem, da ungdomssenteret stiller med utdanning og veiledning til fosterhjemsfamilier.

Dette er relevant da lbestad må forvente at med den nye barnevernsreform vil utgiftene til plasserte barn økes ganske dramatisk, om ikke man sjøl kan levere tjenestene. Med bofellesskapet som utgangspunkt er det en mulighet å jobbe mot en godkjenning (Barnevernslov §§ 4-12 og 4.4. 6. ledd) som omsorgsinstitusjon, så man er klar til å ivareta eget behov i 2022, men kanskje også å selge tjenester til nabokommuner der kanskje ikke er klart til å ivareta eget behov for plasserte ungdommer etter omsorgsparagraf når reformen treder i kraft. Antageligvis vil lbestad som (alle andre) skulle øke mengden av årsverk i Barnevernet fra 2022 uansett hva der skjer med Bofellesskapet.

I forhold til de nevnte analyseparametere, vurderes det at en institusjonsgodkjenning er den beste mulighet for å etablere en tjeneste der i omfang og størrelse kan sammenliknes med bofellesskapets nåværende aktivitet. Som det beskrives i eksempel utregning i bilag 8, vil en omstilling til godkjent barnevernsinstitusjon kreve en konsolidering på et lavere kostnad-nivå de neste årene, men etter hvert vurderes det å være sannsynlig – om man er dyktig og får skapt en konkurransedyktig tjeneste – at en oppbemanning igjen er en realistisk mulighet.

Likeledes er en institusjonsgodkjenning realistisk i forhold til markedssituasjonen. Mye er, som nevnt, usikkert i reform tider, men det vurderes at der med stor sikkerhet vi være et marked for institusjonsplasseringer til konkurransedyktige priser, etter hvert ny barnevernslov trer i kraft. Samtidig vil det og være en endring der de nåværende kompetanser til bofellesskapet er avgjørende for potensialet. Der vil naturligvis være behov for strategisk kompetanse-oppbygging på enkelte

¹² Basert på de gjennomsnittlige kostnader i barnevernsinstitusjoner: <https://www.ssb.no/barneverni>

¹³ <https://www.ssb.no/barneverni>

områder, til eksempel *salg og markedsføring*, men hele den barnevernsfaglige og vernepleiefaglige side er ganske godt dekket inn, så dette vil være ganske marginalt.

Mulig ny tjeneste: Avlastningspakker. Der er flere fordele knyttet til etablering av en Avlastningshjem/besøkshjems ordning. For det første vurderes det, at det kan sameksistere med den nuværende aktivitet i huset. Kanskje ikke helt omkostningsfritt, men heller ikke uten mulighet for synergiske effekter. Et besøkshjem-tilbud, der utnytter de rekreative muligheter personalet og naturen vår stiller til rådighet (f.eks. musikk, kunst, fjelltur, matlagning, fiske, hester osv.), kombinert med en kvalifisert yrkesfaglig oppfølging og rapportering, vurderes å være et behov alle nabokommunene våre, kunne være interessert i.

Andre muligheter der aktuelt vurderes kunne fungere i sammenhengs med bofelleskap og besøkshjems – aktiviteten er beredskapshjem (Evt. med fleksible leieboliger). Yrkesfagligheten til at mottak av ungdommer i akutt situasjoner fra hele regionen har vi allerede, vi må blot justere lidt på rammen for at få det til.

Der ble avholdt en workshop i desember 2019 (se bilag 10 og 11). Her ble der arbeidet med konkrete programmer for kosen en helg-pakke kunne se ut. Hva kunne man gjøre som ulike ungdommer kunne finne gøy? Hvordan kan man avvikle en slik grei rent praktisk? Der ble jobbet med 3 ulike casebarn, man kunne forestille seg være mulige brukere av en slik tjeneste. En jente på 8 år med ADHD, en døv gutt på 13 år, en gutt på 10 år med cerebral parese.

En avlastningsløsning vil ikke i seg sjøl ha størrelse og omfang til å erstatte den nuværende aktivitet i organisasjonen. Som en lavt hengende frukt - og som et supplement fram mot en institusjon godkjenning - er det dog en veldig bra grei å ta fat på. Den vil likeledes bestyrkes av den nåværende faglighet. I tillegg viser behovsundersøkelsen - med noen usikkerhet - at der kanskje finnes et regionalt behov Ibestad kan bidra til å dekke. Verd er det ganske sikkert å forsøke seg.

Mulig ny tjeneste: Hybel-oppfølging. Dessuten kunne disse muligheter ganske enkelt kombineres med et reisende oppfølging-team og etablering av en hybel-base i Harstad og/eller Sørvegan, for at motvirke tidlig frafall på videregående utdanning for ungdommer. Hvorledes kan vi vurdere potensialet til en tjeneste der gjør hybel-oppfølging på «skrøpelige» eller utsatte ungdommer, der fraflytter hjemmet for å dra på videregående?¹⁴ Vi kan konstatere at for nuværende gjør vi hybel oppfølging på enslige mindreårige flyktninger, allerede. Det vil derfor være en enkel grei å følge opp på lidt flere ungdommer. I tillegg undersøkes det blant annet om Ibestad kommune har mulighet for å etablere en regulær hybelbolig, med mulighet for flere boenheter og faglig oppfølging i en nabokommune med videregående (Til eksempel Harstad eller Salangen). Antakeligvis finnes der små kommuner i omgivelsene våre, med like utfordringer som i Ibestad. I Ibestad er det, ifølge barnevernsteamet, et velkjent fenomen at frafallet, blant ungdommer der må fraflytte hjemmet i en tidlig alder for å gå på videregående, er ganske stort. En slik utfordring kan kanskje imøtekommes med en mulighet for en tettere oppfølging av velkjente faste medarbeidere. Medarbeiderne driver allerede med hybel-oppfølging og vil gjøre det en årrekke frem uansett, på enslige mindreårige flyktninger, så selve oppfølgingen er dere fullt kompetente på.

Utfordringen vill igjen være manglende kompetanser til salg og markedsføring av en slik tjeneste. Et sted å starte kunne være Ibestad sine egne ungdommer der skal begynne på videregående sommeren 2020.

¹⁴ I bilag 8, beregnings note 3, er potensialet kvantifisert

Mulig ny tjeneste: Fosterhjems rekruttering/veiledning. Bufetat har inntil videre ansvaret for fosterhjems rekruttering og plasstildeling. Det ser ut som det vil endre sig under kommende barnevernslov. Uansett sliter Bufetat med å skaffe nok fosterhjem. Det vurderes at det sannsynligvis vil være enklere (og billigere) for lbestad å rekruttere fosterhjem i fremtiden, hvis der etableres en tjeneste, der i kraft av nærhet til fosterhjemmene kan fungere som støtte og veiledning på daglig basis og i tilspissede situasjoner. Det vil helt opplagt være en tjeneste det eksisterende faglige personale i en fremtidig organisasjon kan ta vare på, med en begrenset kompetanse oppbygging. I sig sjøl vil det være vanskelig å kvantifisere hva som et slikt tilbud kan bidra med rent økonomisk. Men det står klart at fosterhjems plasser koster ganske mye og om lbestad ikke får det til, å rekruttere lokale fosterhjem, blir det antakelig ikke billigere å skaffe dem i nabokommuner i fremtiden.

Mulig ny tjeneste: Forebygging/familieterapi. En del af institusjonsgodkjenningen vil være et strategisk kompetanseløft i forhold til den spesifikke variant af institusjon der satses på. I de fleste tilfelle vil medarbeidere skulle kvalifiseres til eventuelle barneverns-faglige, sosial -faglige eller helse og omsorgs-faglige metodikker. Til eksempel finne som en del av kommunens forebyggingsinnsats et stort behov for familieterapeuter for tiden og der er fokus på å utdanne egne familieterapeuter. Disse aktiviteter kunne med fordel plasseres i organisasjonen rundt bofellesskapet, slikt at den forebyggende innsats i noen grad også forankres tett på brukeren. Dette vil flukte ganske bra med målsettingene til den nye barnevernsreform.

Mulig nyt samarbeide med UIT. Der har i prosjektet været dialog med barnevernsutdanningen på UIT Harstad (Se bilag 9). UIT er interessert i å bruke bofellesskapet som læreplass til studenter. Dette kan være en bra måte for den nuværende organisasjon og få gjennomarbeidet, presisert og fastlagt de anvendte faglige metodikker. Dette vil også være en helt grunnleggende forutsetning om man velger å ta fat på arbeidet med institusjon godkjenning. UIT tilbød i den sammenheng også å fungere som faglig sparring og rådgiver når eventuelle søknader og institusjonsplaner skal utarbeides. Det var dog ikke mulig og nå å gjøre en avtale innom fristen for våren 2020, men det anbefales at dialogen gjenopptas til høsten, når læreplass planene legges på ny frem mot 2021. Det kan vise sig å være et verdifullt samarbeide.

3.2.3 Tiltaksområde turisme/service

Turisme/Service -området ble ganske tidlig i forløpet lagt på hylle (Se bilag 2, pkt. 2). Dette skyldes at det er vanskelig å se hvordan dissa områder kan være realistiske i lyset av analyseparameterne vår.

Det er for det første vanskelig å se hvordan der kan komme nok størrelse og omfang på en turisme satsning til bofellesskapet, på enkel vis. Det er likeledes vanskelig å se hvordan den aktuelle faglighet i bofellesskapet kan omstilles til en turisme/service organisasjon og drift. Dissa yrker er ganske langt fra hverandre. Det står derimot klart, at der finnes et *marked* for turisme i lbestad. Turismen er i eksplosiv vekst i alle områder rundt lbestad, så potensiale for å trekke folk hertil, finnes¹⁵. Det er blott ikke opplagt å se hvordan de nuværende kompetanser i bofellesskapet kan løse en slik oppgave.

Innledningsvis var tanken at man kunne gjøre en kombinasjon mellom turisme og den vernepleiefaglighet mange i bofellesskapet har. Dette kunne til eksempel gjøres ved å utnytte de refusjonsmuligheter der ligger, om man til eksempel, ønsker å jobbe med, og skaper arbeide til, folk med funksjonshemninger. Slike «sosialøkonomiske» virksomheter finnes der ganske mange av i de danske ferieområder¹⁶. Potensialet ble vurdert ved, til dels og samtale med medarbeidere i bofellesskapet om deres interesser og erfaring med service-arbeide, til dels ved å undersøke markedet

¹⁵ Se link 5, i litteraturliste

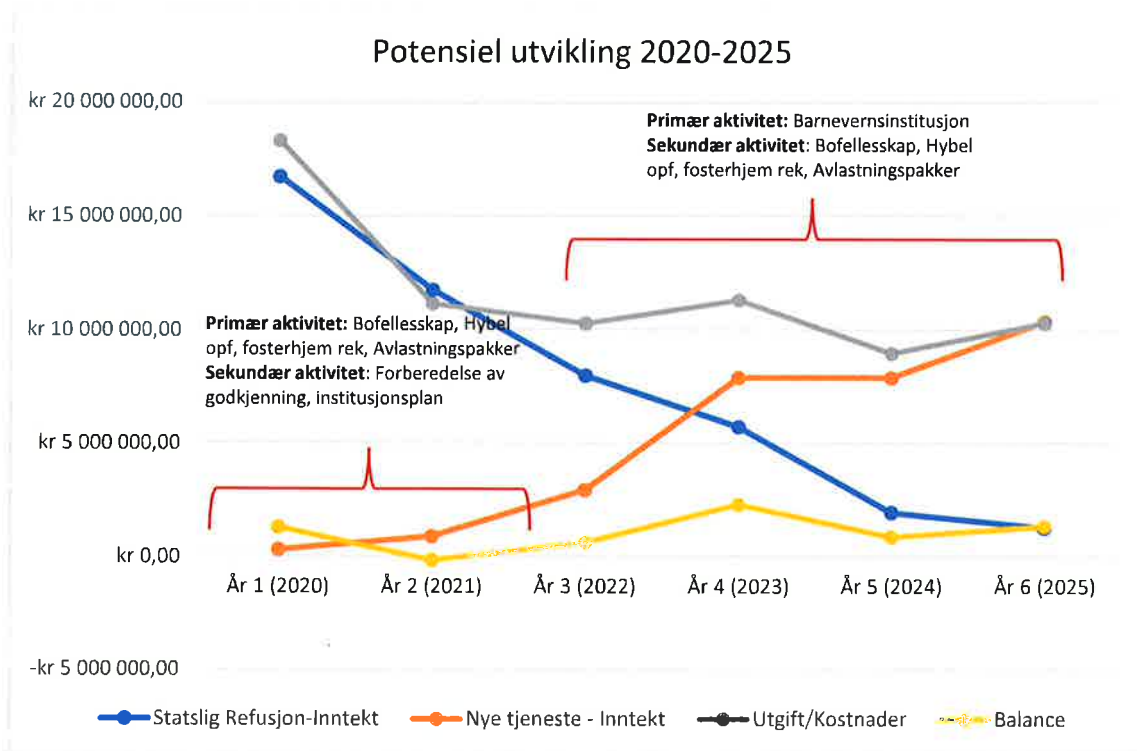
¹⁶ se link 6, i litteraturliste

for slikt i Norge. NAKU¹⁷ er den norske fellesorganisasjon for folk med funksjonshemming og i samtale med dem, stod det klart at der alltid er interesse om kommuner ønsker å gjøre noe for folk med funksjonshemming. Særlig utfordringer med å skape en meningsfull tilværelse med arbeid og kollegaer, er dere veldig oppmerksomme på. Der ble arrangert et møte med NAV-Ibestad, for å få innblikk i det lokale arbeidsmarkedet. Etter møte stod det dog klart, at der allerede eksistere en slik «sosialøkonomisk» virksomhet i Ibestad. Det kommunale foretak ASVO¹⁸ har 15 plasser til funksjonshemninger, som driver med vaskeri, snekkerverksted og vedproduksjon. Etablering av et slikt tilbud der driver med turisme vill derfor bli en motsetning til kommunens allerede eksisterende interesser. Der ansås derfor ikke som sannsynlig å finne andre realistiske virksomheter, der turisme/service og barneverns/vernepleie faglighet kunne kombineres. Derfor ble området lagt på hylle.

3.3 Oppsamling og konkretisering

Der er gjort et eksempel på utregning for at illustrere den mulige framskrivning av bofellesskapets mulige økonomiske forhold den neste årrekke (se bilag 8 for analyse og bakgrunn). Her illustreres det at de statlige refusjonsinntekter kun går en vei de neste år. Ny tjenester må etableres således at kostnader kan konsolideres rundt 10 mil kr. i året, hvis det skal være realistisk å bevare en arbeidsplass med 8-12 årsverk. Der må etableres en gradvis glidning fra bofellesskap som primær aktivitet, til de nye aktivitet. Den helt sentrale mulighet finnes i å etablere en barnevernsinstitusjon der er konkurranse dyktig, når man sammenlikner med de eksisterende statlige og private tilbud.

Figur 1 Potensiell Utvikling



¹⁷ <https://naku.no/>

¹⁸ <https://asvo-ibestad.no/>

Muligheten for en fremtidig organisasjon der i omfang og størrelse svarer til den nuværende organisasjon, finner dette prosjekt realistisk om der det prioriteres politisk og om muligheten gripes. Fra 2022 og med ny barneverns reform vil kommunene få større økonomisk ansvar for barnevernet og plikt om å levere flere tjenester tettere på de utsatte familier. Utgiftene vil da ganske sikkert øke i barnevernstjenesten, noe som må finansieres i den samlede ramme. Det er ennå uklart presis hva som skjer i forhold til finansiering, men det er ganske sikkert at der kommer en ny ansvarfordeling mellom stat og Kommune på barnevernsområdet og at større ansvar tilføres kommunene. Kanskje dette er en mulighet, der vi kan etablere ny lønnsomhet i organisasjonene rundt bofellesskapet, ved å være de første i regionen, som er klar med nye løsninger i bra tid. Ibestad har bra forutsetninger for nettopp dette da omstilling fra bofellesskap til barnevernsinstitusjon er en realistisk mulighet. Følgende elementer og perspektiver må der jobbes med, om mulighetene skal realiseres:

1. Det anbefales at følgende arbeidsfunksjoner og strategiske satsninger settes i verk og at medarbeidere der kan ta vare på slike funksjoner identifiseres.
 - Å utvikle og selge kortsiktede supplerende produkter (f.eks. avlastnings pakker og hybel oppfølging).
 - Å tilrettelegge for institusjons godkjenning. Antakeligvis omsorgsinstitusjon. Utarbeide institusjonsplan.
 - Å sikre strategisk kompetanseutvikling (i barnevern og bofellesskap), slikt man kan tilbyde en bredere tjenesteportefølje fra 2022 sjøl.
2. Det vurderes, at der er verdt det, for Ibestad, å fastholde så mye av de kompetansene til bofellesskapet, som mulig med henblikk på en omstilling til omsorgsbasis/ungdomssenter der i tett samarbeide med barnevernstjenesten kan levere tjenester på følgende områder:
 - Forebygging, veiledning, terapi (fra 2020)
 - Fosterhjem, rekruttering/veiledning (fra 2020)
 - Omsorgsplasseringer (fra 2021/22)
 - Hybel oppfølging (fra 2020)
 - Avlastningspakker (fra 2020)
3. Som minimum vil det antakelig være mulig å dekke eget behov for nye tjenester i henhold til ny lov etter 2022, på en bra måte, da en lokal (omsorgs) løsning, med søkelys på forebygging, nærhet og lavterskel tilbud, vil være billigere end de private leverandører basert på høyterskel tilbud (F.eks. Stendi).
4. Om Ibestads timing av Institusjonsgodkjenning er så tilpass bra, og om organisasjonen gjør en bra jobb, må det ei heller glemmes, at lykkes vi med å klar i forkant til 2022, så er der formentlig gode muligheter for også å selge omsorgsplasser til kommuner i nærområdet, der kanskje ikke har vært like fremsynet som Ibestad.

4 Litteratur og lenker

Link 1: Barnevern kommune-monitor

https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/barnevern_kommunemonitor/#/1917&1919&1903&1923&1925&1926

Link 2: Utgifter pr. barn i barnevernet, lbestad, sammenlignet med nabokommuner:

[https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/barnevern_kommunemonitor/#/1917&1919&1903&1923&1925&1926/okonomi#utgifter-pr.-barn-i-barnevernet-\(2018\)](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/barnevern_kommunemonitor/#/1917&1919&1903&1923&1925&1926/okonomi#utgifter-pr.-barn-i-barnevernet-(2018))

Link 3: Antall tilgjengelige plasser i barnebolig i nærområdet:

<https://www.ssb.no/statbank/table/11875/tableViewLayout1/>

Link 4: Kommunale Kostnader crisesenter

<https://www.ssb.no/statbank/table/12130/tableViewLayout1/>

Link 5: Turisme og overnattings statistikk

<https://www.statistikknett.no>

Link 6: Eksempel på Sosial Økonomisk virksomhet I Danmark. Der sosiale samfunnsbehov kombineres med kommersiell service/turist-virksomhet

<https://nygaardenfrugt.dk/hvem-er-vi/>

Link 7: Evaluering av forsøk med ny ansvarsfordeling mellom stat og kommune på barnevernsområde

https://www.regjeringen.no/contentassets/b87f5a6b0e05436587c9110d2ae75884/folgeevaluering-av-forsok-med-ny-ansvarsfordeling-pa-barnevernomradet_endelig-rapport-01102019.pdf

5 Bilag

Bilag 1 – REFERAT: 3. Styregruppemøte - Prosjekt Omstilling - 25.11.2019

Tilstede: Willy Aas, Terje Andreassen, Sissel Johansen, Hilde Mari Nilsen, Sylvi Sande og Christian Reimers (Referent)

Dagsorden

- 1) Status Igangværende oppgaver
- 2) Vesentlige beslutninger
- 3) Kommende Oppgaver

1 Status Igangværende oppgaver

1.1 Behovsundersøkelse

Der jobbes aktuelt videre med behovsundersøkelsen. Der er utsendt påminnelse med ny følgetekst og personlig oppfordring om at svare skjema. Der er kommet enkelte ytterligere besvarelse inn. Resultater er ennå ikke tilfredsstillende og der arbeides videre med å få flere svar inn, som kan brukes i endelig rapportering. Inntil videre finnes ikke noe klart bilde av et behov. 2 ut av 3 nabokommuner svarer at dere trenger tiltaksplasser (til både kort og lang -tids opphold) i omfanget 4-7 tiltaksplasser i året. Det er ikke entydig hvilke målgrupper til tiltaksplassene det handler om det. Alle aldersgrupper og folk med psykiske, sosiale og rus utfordringer krysses av i skjema. En besvarelse tilføyer ytterligere en målgruppe med behov: *«Personer med demens som er utagerende og har behov for 1:1 bemanning»*.

Aina har grunnleggende sett hatt bredere kontakt end undersøkelse våre og spurte til en samling for regionens barnevernsledere om dere behov. Her svarte samlingen av barnevernsledere, ganske klart på spørresmål tilsvarende dem i skjema. Her kom det frem, at en avlastningsløsning kanskje var det der var størst behov for. I undersøkelsen våre dokumenteres dette ikke entydig, men der svares blant annet om et sådan behov: *«.. at det ikke finnes p.t, men at vi har hatt tilfelle for noen år siden, der vi har kjøpt et slikt tilbud»* og *«...at et sådan behov allerede ivaretas med allerede inngått avtaler»*. En avlastningsløsning likt den vi har søkelys på, er ikke en lovpålagt tjeneste for barnevernstjenester. Det er en løsning der kan være greit å bruke i spesifikke situasjoner der et barn med tiltak (eller en pårørende) trenger litt avveksling fra hverdag tiltaket deres (som barnevernstjenestene levere). Det er derfor ikke en tjeneste alle for nuværende er oppmerksomme på trengs.

I lyset av de tilkjennegivelser vi har fått, vurderes det sannsynlig, at det vil være mulig at selge et antall avlastningspakker (1 helg (2 sov) med ulike aktiviteter og faglig rapportering og oppfølging). Hvor stort dette potensiale er, er vanskelig å estimeres presist. Men om man gjør et bra produkt og bliver bra på å kommunisere det i markedet, kan det antakeligvis gi aktivitet i en mengde helga i året. I tillegg vil det være muligens å utvikle konseptene så det gir aktivitet i skoleferie ut over året også.

1.2 Planlegging av Workshop til Bofellesskapet

Der planlegges workshop i bofellesskapet om formiddagen d 13. desember. Formålet med workshop bliver konseptutviklinga. Der må utvikles ulike forslag til «Avlastningspakker». Innhold bør avhenge av medarbeidernes preferanser for fritidsaktiviteter. Likeledes må vi stille med en profesjonell og faglig overbygning i konseptet.

1.3 Institusjons godkjenning

Tidligere har en godkjenning som atferds institusjon (f.eks. rus institusjon) blitt nevnt som et mulig langsiktig mål. Dette er fortsatt en mulighet. Bufetat har nevnt rusinstitusjoner som et udekt behov i region nord. Atferds institusjoner er også de vanskeligste institusjoner å få godkjent. Det er de vanskeligste ungdommer, med flest utfordringer, som er krevende å ta vare på. I tillegg må der gjøres en risikoanalyse, der holder søkelys på omgivelsenes mulige reaksjoner på en slik institusjon. Dette er særlig vesentlig i bygde-samfunn som lbestad.

En annen mulighet er å holde søkelys på mindre krevende omsorgsinstitusjoner, likt Storbakken omsorgssenter, der kjøre på forsøksbasis i Alta Kommune¹⁹. Institusjonen er en del av en nasjonal forsøksordning der skal belyse noe av de mulige konsekvenser av barnevernsreformen som gjelder i 2022. I sentrum av reformen er et ønske om en endret ansvarsfordeling mellom stat og kommune på barnevernsområdet²⁰. Dette er basis for forsøksordningen som tre kommuner har deltatt i (Alta, Færder og Røyken). Barnevernsinstitusjonen i Alta er et forsøk på å etablere en kommunalt drevet barnevernsinstitusjon likt dem Bufetat vanligvis driver. Hensikten med kommunalt drevet barnevernsinstitusjoner er til dels og bringe institusjoner og beslutninger tettere på barnene og familiene det gjelder. Dette skulle gi bedre løsninger med tidlig innsats, forebygging og tilpasset hjelp til den enkelte.

Hensikten er også å flytte det finansielle ansvarsprinsipp til kommunene. For nuværende betaler kommuner maksimalt omtrent 70.000 kr i måneden for en institusjonsplassering. Den reelle kostnad er nærmere 200.000-400.000 kr. Bufetat dekker resten. Bufetat sine institusjoner har vanligvis både omsorg og adferds godkjenning (f.eks. Kvæfjord Ungdomssenter (KUS)). Noe som blant annet gjør dem ganske dyre. Alta Ungdomssenter har færre ansatte pr tiltaksplass. I Alta er der 12 årsverk til 9 tiltaksplasser sammenliknet med KUS der har 35 årsverk til 10 tiltaksplasser. Alta Ungdomssenter driver med lavterskel tilbud der ungdommene ikke trenger likeså tett oppfølging som de vanskeligere (atferds-) tilfelle. Etter en drøy start, der mye dialog med Bufetat om godkjenning og med å få ansatt de rette folk, hvilket tog om lag et år, og ganske heftige budsjett overskridelser kjører Storbakken Ungdomssenter nå ganske bra og de er nettopp begynt å selge plasser på ungdomssenter til andre kommuner. Plassene selger de til priser der er konkurranse dyktige i markedet (Statlige driftsutgifter pr oppholdsdag ligger på 10.645 kr, og et døgn hos Storbakken koster 8.500kr)²¹. For nuværende er de dermed et av de billigste alternativ. Følgeevalueringen der både evaluere de administrative og økonomiske konsekvenser, samt de barneverns faglige utbytter, peker på flere positive og enkelte negative forhold. Som nevnt har ungdomssentret hatt ganske store budsjett overskridelser. Der konstateres dog også et bedre samarbeide i hele barn og unge tjenesten og en bedre evne til å identifisere barn i risiko. I tillegg gir innsatsen en forbedret evne til at rekruttere fosterhjem, da ungdomssenteret stiller med utdanning og veiledning til fosterhjemfamilier.

Dette er relevant da lbestad må forvente at med den nye barnevernsreform vil utgiftene til plasserte barn økes ganske dramatisk, om ikke man sjøl kan levere tjenestene. Med bofellesskapet som utgangpunkt er det en mulighet å jobbe mot en godkjenning (Barnevernslov §§ 4-12 og 4.4. 6. ledd) som omsorgsinstitusjon, så man er klar til å ivareta eget behov i 2022, men kanskje også å selge tjenester til nabokommuner der kanskje ikke er klart til å ivareta eget

¹⁹ <https://www.alta.kommune.no/storbakken-ungdomssenter.464834.no.html>

²⁰ https://www.regjeringen.no/contentassets/b87f5a6b0e05436587c9110d2ae75884/folgeevaluering-av-forsok-med-ny-ansvarsfordeling-pa-barnevernomradet_endelig-rapport-01102019.pdf

²¹ <https://www.ssb.no/barneverni>

behov for plasserte ungdommer etter omsorgsparagraf når reformen treder i kraft. Antageligvis vil lbestad som (alle andre) skulle øke mengden av årsverk i Barnevernet fra 2022 uansett hva der skjer med Bofellesskapet.

1.4 Status samarbeide med UIT om læreplass

Det ble vurdert at der ikke var ressurser til at håndtere studenter og læreplasser i bofellesskapet til våren 2020. Vi har meddelt UIT barnevern at vi for nuværende må konsolideres før vi kan forplikte os på slikt. At bofellesskapet kan fungere som læreplass til våren 2021 er stadig en mulighet.

2 Vesentlige Beslutninger

- a. Avsluttende Rapportering. Hvilke forventninger er der til avsluttende rapportering av Prosjekt Omstilling. Prosjektleder foreslår en samlet rapport som leveres med utgangen av desember 2019, der i de ulike analysespor og historikken til prosjektet er beskrevet.
- b. Anbefalinger for nuværende peker mot å anbefale at, når man den neste tiden bringer aktiviteten i Bofellesskapet ned, bør man medtenke et behov på minst 1 årsverk til utvikling mot en bærekraftig drift og ny virksomhet. En funksjon der innebær: 1) å utvikle og selge kortsiktede supplerende produkter (f.eks. avlastnings pakker og hybel oppfølging. 2) Tilrettelegging for institusjons godkjenning. Antakeligvis omsorgsinstitusjon. 3) Sikre strategisk kompetanseutvikling (i barnevern og bofellesskap), slikt man kan tilbyde en bredere tjenesteportefølje fra 2022 selv.
 - i. **Det besluttes i styregruppe at dette bør være en del av den endelige rapportering**
- c. Kommende Workshop. Skal Workshopen fortsatt gjennomføres? Og i så fald, skal søkelys endres til annet end det nuværende (Konseptutvikling av avlastningspakker).
 - i. **Det besluttes i styregruppe at Workshop gjennomføres og at søkelys fastholdes på utvikling av avlastningspakker**
- d. Strategi i forhold til det politiske nivå?
 - i. **Der avtales det, at der gjøres en statusrapportering på nestkommende formannskapsmøte (d. 4. des)**

Der avtales dessuten det, at prosjektet avsluttes, som avtalt i desember, men med mulighet for en endelig rapportering til møte i formannskapet i januar

3 Kommende Oppgaver

Dessuten besluttes det, at der må brukes tid på å søke fondsmidler til en videre førsel av prosjektet i 2020

Møte avsluttes

Dagsorden

- 4) Status Igangværende oppgaver
- 5) Vesentlige beslutninger
- 6) Kommende Oppgaver

I forkant var nedenstående bilagsmateriale sent ut, med utdypning av status til prosjekt og en beskrivelse av beslutningspunkter.

Referat

1) Status igangværende oppgaver

Prosjektleder fremlegger følgende hovedpoenger, fra det fremsendte materiale:

- Fokusering på tiltaksområde 2.1 omsorg og 2.2 barnevern frem for 2.3 turisme/service. Prosjektleder argumentere for primært å holde søkelys på at omgjøre bofellesskapet til en godkjent/akkreditert institusjon innom barnevernslovgivning (fortrinnsvis adferds institusjon). En sådan godkjenning tager tid og inntil da er det viktig at der jobbes med andre supplerende tiltak for at bidra til virksomheten i bofellesskapet etter hvert aktivitetene <i forbindelse med de mindreårige flyktninger avtager.
- Online behovsundersøkelse i Nabokommuner satt i gang mandag d. 21.10.2019. Inntil videre er der ikke kommet tilstrekkelig med svar (kun 2). Det drøftes i gruppen hvorvidt strategien for innhentning av svar er god nok (e-post fra leder i lbestad til ledere i målgruppekommuner.) Det anbefales at en mere personlig kontakt forfølges. Eventuelt med telefonisk kontakt i forkant til besvarelsen.
- Scenario-beskrivelser på tiltaksområde 2.1 og 2.2 er i gang. Graf over mulige inntekts og kostnads utviklinger bliver fremlagt.
- Avdekning av muligheter for samarbeide med UIT-barnevern. Særlig fokus på praksis-plasser til studenter i bofellesskapet.

2) Vesentlige beslutninger

- *Kan det godkjennes at tiltaksområde 2.3 Service/turisme legges på hylle som selvstendig fokus område, for nå. Der jobbes fortsatt med en integrering av mulige turisme/service-operatører fra lokalområde, men alene der de kan være relevante i en avlastningshjem-sammenhengs (f.eks. om vi skal gjøre en avlastnings-tematikk med søkelys på ridning eller fiske)? Dette godkjennes av en enig styregruppe.*
- *Kan det godkjennes at der primært fokuseres på å beskrive et mulig scenario, der vi omlegger bofellesskapet til en adferds institusjon eller noe liknende. Dette kunne være ulike grader av funksjonshemming (psykisk eller somatisk). Dette betyr at tiltaksområde 2.1 barnevern og 2.3 omsorg fortsatt er i gang. Det sentral er, at det langsiktete mål for bofellesskap er å oppnå en godkjenning/akkreditering som institusjon enten på barnevern eller omsorgsområdet? Dette godkjennes av en enig styregruppe.*

- *Kan det godkjennes at der sideløpene med beskrivelsen av dette langsiktede scenario, jobbes der med ulike supplerende kortsiktede løsninger for mulige supplementer til aktivitet. Herunder f.eks. et Avlastningstilbud og en «Hybel med oppfølging»-tjeneste (evt. som et servicetilbud til andre kommuner)? Dette godkjennes av en enig styregruppe.*
- *Skal der jobbes videre med å etablere bofellesskapet som en læreplass til barnevernsutdanningen på UIT-Harstad? Dette godkjennes av en enig styregruppe.*

3) Kommende Oppgaver

- Endret strategi i forhold til behovsundersøkelsen. Herunder personlig kontakt til målgruppe, samt en eventuell møte-turneer for at avdekke interesse for interkommunalt samarbeide om en Avlastnings/adferds-institusjon.
- Planlegning og avholdelse av workshop for medarbeidere i bofellesskapet. Workshopen avholdes i desember og formålet er kort og godt *konseptutvikling* i forhold til mulige avlastnings konsepter. Forberedelse av styregruppemøter.
- Fortsatt Dialog med, Bufdir, Bufetat, IMDI, samt aktører dere allerede er akkreditert (f.eks. Stendi, KOA/Humana), for at klarlegge betingelser for godkjenning/akkreditering av Omsorgsinstitusjon/adferds institusjon/rusinstitusjon
- Videre dialog og konseptutviklinga med UIT-barnevern.
- Eventuell tilretteleggelse for læreplass
- Videreutvikling av scenario-beskrivelser (Proof-of-concept, Presisering av beregning og estimater, ytterligere dokumentasjon av behov).

Møte Avsluttes

Bilag 3 – REFERAT: 1. møte i styregruppen - Prosjekt omstilling - 23.09.2019

Til stede: Willy Aas, Aina Brox Mathiesen, Terje Andreassen, Jim Kristiansen, Sylvi Sande, Anita Dahl Solbakken, Sissel Johansen og Christian Reimers (Referent)

Dagsorden

- 1) Status Prosjekt Omstilling?
- 2) Valg av passende styringsmodell for prosjektet?
- 3) Oppsamle ideer og tanker omkring mulighetene fra dere?

Møte innledes med en kort introduksjon fra Willy Aas. Hovedpoenget er å igangsette tilstedeværende gruppe som styregruppe til Prosjekt Omstilling. Gruppen er på flere måter opplagt, da den representerer både det politiske lag, administrasjonen og bofelleskapet.

Status Prosjekt Omstilling?

Prosjektleder Christian Reimers fremlegger hovedpoenger fra det utsendte bilagsmateriale, herunder det foreløpige arbeidspapir der inneholder prosjektbeskrivelsen og beskrivelse av den aktuelle status til prosjektet. Status struktureres i forhold til Avsluttete, aktuelle og kommende oppgaver. Sylvi og Aina bidrager til beskrivelse av de igangværende analyser om muligheter blant annet i forhold til Besøkshjem/avlastningshjem.

Valg av passende styringsmodell for prosjektet?

Prosjektleder har i bilagsmaterialet beskrevet 2 mulige varianter av styringsmodeller. En 'løs' modell og en hård modell. Terje og Jim foretrekker den hardere variant, der vekten legges på klare mål, kort møtefrekvens og relativt stor styregruppe inndragelse. Der argumenteres for at det kanskje er nødvendig i lyset av den ganske korte tidsramme til prosjektet, om et resultat skal nåes.

Willy påpeker at styringen stadig kan være ganske tett i den blødere variant også. Aina påpeker at kanskje det kan være vanskelig å ha tid til å delta på mange møter. Likeledes foreslås det at Hilde Mari Nilsen fra Bofellesskapet kunne delta i styregruppe arbeidet. Anita ønsker en presisering av innhold og mandat til rollen som styregruppe deltaker.

Der oppnås enighet om:

- Gruppen (inkl. Hilde Marie Nilsen, om hun ønsker det) konstitueres som styregruppe til prosjekt omstilling.
- Der velges en mellomting i forhold til den hårde/løse styring, som betyr:
 - o At gruppen tager ansvar for beslutninger om endringer og prosjektleder løpende inndraga heile gruppa, der som endringer trengs.
 - o At der avholdes beslutningsmøter hver 3-4 uke året ut.
 - o At der er søkelys på effektiv møteavholdelse med fast dagsorden rettet mot beslutninger.
 - o At styregruppe medlemmer involveres i oppgaver når det er mulig og relevant (alternativt delegere til relevante medarbeidere).
- Prosjektleder utarbeider en beskrivelse av rolle og mandat til styregruppe medlemmer.

Oppsamle ideer og tanker omkring mulighetene fra dere?

Ingen kommentarer

Bilag 4 – Konstituering av styregruppe til Prosjekt omstilling

På første møte, konstituerte gruppa (bilag 3), der tidligere på året ble utpekt av formannskapet (Henvisning?), sig som styregruppe til prosjektet. På møte ble det diskutert om der skulle velges en hård styring på prosjektet, der faste mål og deadlines, lineær progresjon og ganske høyt beslutningsansvar til styregruppe, skulle etableres eller om en løsere varianten med friere rammer for prosjektgruppe og større fleksibilitet var ønskelig. Der knytter sig fordele og ulemper til begge modellene og styregruppa valgte i siste ende en kombinasjon, der vekten legges på en fast møte - frekvens og -struktur. Styregruppemøtene bliver best mulig der, hvor de viktigste beslutninger til prosjektet treffes. Følgende medlemmer er en del av styregruppa:

Tabell 3 - Styregruppe konstituering

Navn	Tittel	Prosjektrolle
Willy Aas	Seksjonsleder Oppvekst	Leverandør/Oppdragsgiver (forslag)
Aina Brox Mathiesen	Enhetsleder Barnevern	Leverandør Representant (forslag)
Terje Andreassen	Seksjonsleder Næring	Leverandør Representant (forslag)
Sylvi Sande	Saksbehandler Barnevern	Bruker Representant (forslag)
Anita Dahl Solbakken	Seksjonsleder HSO	Leverandør Representant (forslag)
Jim Kristiansen	Byråds medlem	Bruker Representant/Oppdragsgiver (forslag)
Sissel Johansen	Medarbeider Bofellesskap (Byrådsmedlem?)	Bruker Representant (forslag)
Christian Reimers	Konsulent/prosjektleder	
Hilde Marie Nilsen (ikke tilstede)	Enhetsleder Bofellesskap	Bruker Representant (forslag)
Dag Sigurd Brustind (ikke tilstede)	Ordfører	Oppdragsgiver

Hvordan jobber styregruppe?

En risiko forbundet med relativt store styregrupper, som denne, er at møtene bliver ineffektive med mye snak uten konkrete beslutninger. Dette motvirkes med tre redskaper i Prosjekt omstilling. For det første fastlegges møterekke året ut (3-4 møter) allerede nå, inkludert en beskrivelse av hvilke overordnede milepæler hvert møte vil sette søkelys på. For det andet vil møtene gjennomføres med en fast struktur. Dette innebære en fast dagsorden og en presisering av hvilke beslutninger der må treffes på møte. For det tredje avtales det i forkant hvilke rolle og perspektiv det enkelte medlem bør have søkelys på. Ved at spesifisere *roller og perspektiver* i forhold til de interessenter den fremtidige løsning vil berører, økes muligheten for en suksessfull implementering på lengere sikt. Det betyr at både eventuelle brukere av tjenester til bofellesskapet, leverandører av tjenesten (f.eks. fagligledelse og medarbeidere) og oppdragsgivere (f.eks. toppladelse og politikere) konkret bør inndrages i på et styregruppe-nivå. Der det ikke er mulig bør dem med best mulighet for at representere de ulike interessent perspektiver, utpekes.

Bilag 5 – Kortlegning av Ulike Boligtyper

Tabell 4 – Kartlegning av boligtyper

Navn	Kjennetegn	Ansvar for plassdeling	Relevant for lbestad?	Lovhjemmel/link/forvaltningsområde
Barnebolig	<p>Barnebolig brukes ofte hvor det i boligen utføres den <i>daglige omsorgen på vegne av foreldrene på permanent basis</i> og hvor barnas faste bopel er i barneboligen.</p> <p>Barnebolig er et bo- og tjenestetilbud for barn som har svært alvorlige funksjonsnedsettelse eller av andre årsaker har et omfattende omsorgs- eller oppfølgingsbehov, og det som følge av dette er et behov for at barnet bor fast utenfor foreldrehjemmet.</p>	<p>Bufetat</p> <p>HSO?</p>	<p>Kanskje (der er dog en faglig motsetning mellom hensynet til:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korte/lange opphold. - med/uten funksjons nedsettelse. <p>Det kan være uhensiktsmessig å blande</p>	<p>https://www.helsetilsynet.no/regelverk/tolkningsuttalelser/helse-omsorgstjenester/Grenseoppgang-lov-barnevernstjenester-sosiale-tjenester-tiltak-flere-instanser-lovverk/</p> <p>https://www.buudir.no/Barnevern/Fagstotte/Samarbeid mellom helse og barnevern/Tilbud og tjenester/Helse og omsorgssektorens tjenester/</p> <p>Helse og Omsorgstjenesteloven § 3-2a (https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30)</p> <p>Sosialtjenesteloven § 7-12 https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1992-12-04-915</p>
Fosterhjem	<p>Kommunen har <i>omsorg</i> for barnet. Fosterhjem er et privathjem der barnet bor. De fleste fosterhjem er kommunale fosterhjem. Det vil si at fosterforeldrene har en avtale med, og mottar godtgjøring og oppfølging fra, den kommunen som har <i>omsorgen</i> for barnet</p>	<p>Nuværende: Bufetat</p> <p>Ny barnevernslov: Barnevernstjeneste i kommunen</p>	<p>Kanskje (Men i enten som oppfølgingsfunksjon. Eller fosterhjems-institusjon som i Alta) Ikke i klassisk privat-fosterhjems forstand</p>	<p>https://www.buudir.no/Fosterhjem/Ulike typer fosterhjem/?gclid=EAlaIQobChMIgfWi77fc5AIVAt-yCh0nZwC4EAAYASAAEgJtGPD_BwE</p>
Beredskapshjem	<p>Beredskapshjem er et fosterhjem som er engasjert for å ta imot barn og unge på kort varsel som følge av en akutsituasjon</p>	<p>Nuværende: Bufetat</p> <p>Ny barnevernslov: Barnevernstjeneste i kommunen</p>	<p>Ja</p>	<p>https://www.buudir.no/Fosterhjem/Ulike typer fosterhjem/?gclid=EAlaIQobChMIgfWi77fc5AIVAt-yCh0nZwC4EAAYASAAEgJtGPD_BwE</p>
Slekts eller nettverks fosterhjem	<p>Fosterhjem som er rekruttert blant barnets slekt eller nettverk blir fosterhjem på linje med ordinære fosterhjem og mottar samme form for godtgjøring og støtteordninger</p>	<p>Nuværende: Bufetat</p> <p>Ny barnevernslov: Barnevernstjeneste i</p>	<p>Nei</p>	<p>https://www.buudir.no/Fosterhjem/Ulike typer fosterhjem/?gclid=EAlaIQobChMIgfWi77fc5AIVAt-yCh0nZwC4EAAYASAAEgJtGPD_BwE</p>

		kommu nen		
Familiehjem	Familiehjem tar imot barn og unge som har så store utfordringer at de ikke kan fungere i et ordinært fosterhjem. I mange tilfeller vil plassering i et familiehjem erstatte et institusjonsopphold	Nuvæ nde: Bufetat Ny barneve rnslov: Barneve rnstjene ste i kommu nen	Nei	https://www.bufdir.no/Fosterhjem/Ulike_typer_fosterhjem/?gclid=EAlaIqobChMIgfWi77fc5AIVAt-yCh0nZwC4EAAYASAAEgJtGPD_BwE
Besøks hjem/ Avlastningshjem	Som besøks hjem tar du imot et barn eller en ungdom én eller flere helger per måned. Besøks hjem, som også kan kalles avlastningshjem, er et frivillig hjelpetiltak og en støtte til familier med særlig tyngende omsorgsoppgaver. Avlastningsbolig brukes ofte hvor det er gitt tilbud om avlastning til familier med hjemmeboende barn og hvor barnas faste bopel er hos foreldrene	Nuvæ nde: Barneve rnstjene ste i kommu nen	Ja	https://www.bufdir.no/Fosterhjem/Ulike_typer_fosterhjem/?gclid=EAlaIqobChMIgfWi77fc5AIVAt-yCh0nZwC4EAAYASAAEgJtGPD_BwE https://www.helsetilsynet.no/regelverk/tolkningsuttalelser/helse-omsorgstjenester/Grenseoppgang-lov-barnevernstjenester-sosiale-tjenester-tiltak-flere-instanser-lovverk/ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1992-12-04-915#KAPITTEL_7
Bofelleskap Enslige, mindreårige flyktninger	Flyktningbarn i alder 11-18(20). Den eksisterende aktiviteten	Nuvæ nde: Bufetat	Ja	
Hybel leilighet med oppfølging	Ungdommer f.eks. videregående utdanning der er geografisk distansert fra hjemmet. I noen tilfeller er der behov for tett oppfølging for at fastholde barnene i utdanning.	Nuvæ nde: Ikke eksister ende Fremtid: Barneve rnstjene ste i kommu nen	Ja	
Krisehjem for Kvinner/familier	Bolig for utsatte kvinner/familier i akutt situasjoner	Nuvæ nde: Ikke eksister ende – I bestad Kjøper plass i Harstad krisesen ter	Nei – (Vanskelig å kombinere med andre boformer)	

Bilag 6 – Behovsundersøkelse HSO og barneverns -området (Ledere og medarbeidere)
Følgende undersøkelse ble gjennomført d. 4 november 2019. Spørreskjemaet ble sendt med mail til HSO og barnevernsledere i nabokommunene våre, via nettverket til de tilsvarende ledere i lbestad kommune.

Spørreskjema

Introduksjonstekst til mottaker:

Hei XX

lbestad kommune er i gang med en avvikling av vårt bofelleskap for enslige mindreårige flyktninger. Dette skyldes at antallet flyktninger til Norge er redusert og derfor kommer det ikke flere enslige mindreårige flyktninger til lbestad. I de neste tre årene har vi fremdeles ansvar for en rekke ungdommer i bofelleskapet. Vi ønsker imidlertid å undersøke muligheter for fremtiden og gjøre en kartlegging av behov i vårt nærområde. Kanskje det fins udekte behov for ulike former for bosetting, som vi kan bidra til å dekke, med gode rammer og en flott og fagprofesjonell organisasjon.

Det vil glede oss mye om du vil bruke et kort øyeblikk på at besvare skjemaet. Skjemaet inneholder 4 temaer og 10 spørsmål og bør ikke ta mere enn 3-5 minutter å svare. Spørreskjemaet er kun til internt bruk i lbestad Kommune. Det er 100 % anonymt og forplikter på ingen måte i forhold til videre tiltak.

Vi vil sette stor pris på at dere tar dere tid til å hjelpe oss med denne undersøkelsen. På forhånd takk!

Følg vennligst internettkoblingen for survey:

Tema 1: Korttids botilbud? (f.eks. Avlastningshjem/besøkshjem/beredskapshjem/akutt institusjon eller annen type ikke-permanent - fortrinnsvis kortvarig - botilbud)

- 1. Mangler dere kortvarige botilbud til mennesker (alle aldre) i utsatte situasjoner i kommunen deres?**

(Svarmuligheter: ja/nei/hvilke? (åpen svarmulighet)) (hvis der svares nei springer man til neste spørretema)

- 2. Kan dere spesifisere hvilke målgrupper dere primært mangler korttids-botilbud til?**

(Svarmuligheter (Søt gjerne flere krysser): Ungdommer (under 18 år)/Eldre (over 70 år)/Annen alder (18-70 år)/Somatiske utfordringer/psykiske utfordringer/sosiale utfordringer/folk med misbruk (alkohol eller stoffer)? /Annet? /utdyp svar? (åpen svarmulighet)

- 3. Hvor stort er behovet - omtrent - i Kommune deres? Se om dere kan estimere et samlet antall sengerdøgn på en måned?**

(Svarmuligheter: 1-3 Tiltaksplasser på en måned/4-7 tiltaksplasser på en måned/8-11 tiltaksplasser på en måned/12-15 tiltaksplasser på en måned/16-25 tiltaksplasser på en måned/mere end 25 tiltaksplasser på en måned?)

Tema 2: Langtids botilbud? (f.eks. fosterhjem/familiehjem/barnebolig/asyl mottak/faste plasser på sykehjem/pleiehjem eller annen type av mere permanent – fortrinnsvis langtids – botilbud.)

- 1. Mangler dere langvarige (eller permanente) bosettings løsninger til mennesker (alle aldrer) i utsatte situasjoner i kommunen deres?**

(Svarmuligheter: ja/nei/hvilke? (åpen svarmulighet)) (hvis der svares nei springer man til neste spørretema)

2. **Kan dere spesifisere målgruppa dere primært trenger langtidsboliger til?** *(Svarmuligheter (Sæt gjerne flere krysser): Ungdommer (under 18 år)/Eldre (over 70 år)/Annen alder (18-70 år)/Somatiske utfordringer/psykiske utfordringer/sosiale utfordringer/folk med misbruk (alkohol eller stoffer)/Annet? / Utdyp svar? (åpen svarmulighet))*
3. **Hvor stort er behovet - omtrent - i Kommune deres? Se om dere kan estimere et samlet antall sengedøgn på en måned? Her tenkes ikke på de langtidsbotilbud dere allerede tilbyr i sykehjem og likt. Her tenkes blot på et eventuelt udekket behov dere kanskje har.** *(svarmuligheter: 1-3 boenheter i året /4-7 boenheter i året / 8-11 Boenheter i året / Mere en 11 boenheter i året.)*

Tema 3: Et eksempel på en ny tjeneste?

Forestill deg at lbestad Kommune gjør et Aktivitetscenter/Avlastningsbolig med mulighet for både korte og lengere opplevelses -helg å -ferie, med flinke aktivitetsguidere og bra yrkesfaglig personale (f.eks. på områder som pedagogikk/sykepleie/barnevern/vernepleie/psykologi etc.)

1. **Har dere behov for et tilbud rettet mot ungdommer og familier, der trenger mulighet for opplevelse/avlastning. F.eks. en helg med ulike rekreative aktiviteter; f.eks. Hester/Fiske/Kunsthåndverk og Kreativitet/Overnatting i telt/Natur/Fjell/Naturveiledning/Topptur/Ski eller f.eks. Matlaging?** *(Svarmuligheter: Ja/Nei/begrunn svar? (åpen svarmulighet))*
2. **Ville interessen deres øke om et slikt tilbud, hadde mulighet for individuell tilrettelegging, tilpasning og faglig -rapportering, -oppfølging og -evaluering?** *(Svarmuligheter: Ja/nei/Begrunn svar? (Åpen svarmulighet))*
3. **Kan dere estimere hvor i hvor høy grad dere ville benytte et slikt tilbud? Hvor stort et sådan behov kunne være? (en weekend svare til 2 døgnopphold)** *(Svarmuligheter: 0 døgnopphold om måneden/ 1-3 døgnopphold om måneden/3-7 døgnopphold om måneden/ 8-11 døgnopphold om måneden/12-15 døgnopphold om måneden/ Mere end 15 døgnopphold om måneden?)*

Tema 4 – Bakgrunn

1. **Hvilken kommune representerer dere?** *(Svarmuligheter: Dyrøy, Salangen, Lavangen, Gratangen, Skånland, Harstad, Evenes, Kvæfjord, Sørreisa, Målselv, Bardu, Lenvik)*

Ferdig

Tak så mye!

Ønsker dere videre informasjon om prosjektet og de kommende løsninger, så skriv vennligst navn og mail-adresse nedenfor (Åpen svarmulighet)

Med Vennlig Hilsen

Anita Dahl Solbakken, Leder, HSO, lbestad Kommune

Aina Brox Mathiesen, Enhetsleder, Barnevern, lbestad Kommune

Christian Reimers, Prosjektleder, lbestad Kommune

Spørreskjema påminnelse

Det viste sig ganske vanskelig å få respondenter til å besvare skjema. Etter 2 uker var kun en besvarelse kommet inn. Etter hvert blev der sendt en påminnelse med en ny tekst

Til kommunale ledere på Barnevern og HSO-område i Sør-Troms

Enkelte har kanskje mottatt denne mail før. Så håper jeg at dere likevel finner tid til en hurtig gjennomlesning og kanskje en besvarelse av skjemaet i nedenstående internetkobling (om dere ikke gjorde det sist ☺). Jeg lover det ikke tager mere end 5 minutter!

Etterfulgt av samme link til survey. Dette resulterte i ytterligere 3 besvarelser av skjema

Bilag 7 – Resultater av behovsundersøkelsen

Dessverre fikk den kvantitative undersøkelse ikke nok besvarelser til å bli et overbevisende bidrag til analysene. Der kom 4 besvarelser av en populasjon på omtrent 15 mulige respondenter inn. Det er naturligvis ikke tilstrekkelig til å dekke populasjonen på tilfredsstillende vis. De fire besvarelse, representerte, Salangen, Lavangen, lbestad og en ukjent kommune (spørreskjema ble ikke ferdiggjort). Lavangen og lbestad besvarelsene uttrykker at dere har udekt behov likt det der spørres til i spørreskjema. Salangen og Ukjent kommune besvarelsene uttrykker det motsatte. Her finnes tilsynelatende ikke behov. På spørresmål om behov for besøkshjem/avlastningsløsning svares der ulikt. Sitat fra besvarelser:

Vedr. korttidsboliger:

«... ja, det mangler. 4-7 om året» (lbestad)

«.. nei» (Salangen)

«.. Ja, forsterket tiltak til personer med demens som er utagerende og har behov for 1:1 bemanning, Behov vil variere. Ved behov vil det sannsynlig vare over flere mnd.» (Lavangen)

Vedr. langtidsboliger:

«... ja, det mangler. 3-7 om året» (lbestad)

«.. nei, der finnes ingen udekte behov i min kommune» (Salangen)

Vedr. avlastningspakker med faglig oppfølging:

«.. at det ikke finnes p.t, men at vi har hatt tilfelle for noen år siden, der vi har kjøpt et slikt tilbud» (Lavangen)

«.. ja» (lbestad)

«...at et sådan behov allerede ivaretas med allerede inngått avtaler» (Salangen)

I tillegg til denne survey, spurte leder av barnevernsteamet i lbestad, tilsvarende spørresmål på en samling blant barnevernsledere i kommunen. Her ble en avlastningsløsning nevnt som noe der var for litt av. Særlig løsninger der kunne romme de litt vanskeligere tilfelle av ungdommer med ulike vanskeligheter.

I tillegg ble ulike folk hos Bufetat kontaktet (Laila Mari Krogh, Hilde Skaret, Hanne Fagerli, Bente Henriksen, Marit Mikkelsdatter Kemi og Marielle Ellingsen) spurt om deres inntrykk av muligheter til en organisasjon slikt bofellesskapet. Har fantes ganske mange ulike overbevisninger. Særlig rusinstitusjoner ble fremhevet som et udekt behov i regionen. Avlastningstilbud og omsorgsinstitusjoner var der delte meninger om hvorvidt der var behov for. Samtidig ble det fremhevet at ganske mange greier antakelig kommer til at endre sig, nå en ny barnevernslov treder i kraft og at det derfor kunne være vanskelig å forutse hva som kommer til å skje. Samtidig var det prosjektleders klare oppfattelse at Bufetat, som i forveien er ansvarlig for institusjonsdriften, ikke fant det relevant å anbefale oppbygging av parallelle institusjonssystemer i kommunene. Tråds det medgav flere, at noe slikt ikke var usannsynlig i fremtiden i avhengig av den endelige utforming av ny barnevernslov.

Konklusjonen på behovsundersøkelsen bliver derfor ganske usikker. Det må konstateres at der ikke fås større sikkerhet for eksistens eller størrelse på udekte behov, end den styrke hvormed enkelte faglige medarbeidere uttrykker deres fornemmelser.

Bilag 8 – Eksempel utregning på framskrivning

Der er utarbeidet en scenaribeskrivelse der den mulige utvikling estimeres og framskrives. Framskrivningen baseres på en mulig inntekt framskrivning af de forslag til nye tjenester der tidligere er nevnt og som lader sig kvantifisere på en noenlunde realistisk måte. Der estimeres mulige Inntekter ved å levere henholdsvis Avlastningspakker, Hybel Oppfølging og plasser på en omsorgsinstitusjon. Likeledes medregnes inntekter fra statlige refusjoner i forbindelse med driften av bofellesskapet og tilskudd til de enslige mindreårige flyktninger, over den neste årrekke. Estimerer av utgifter/kostnader basere seg på bofellesskapet sine kostnader i 2019. I vurderingen av både inntekter og kostnader holdes priser og refusjons priser på 2019 nivåa og er altså ikke korrigert for eventuelle kommende pris- og lønn- justeringer. Der er selvklaart ganske stor usikkerhet knyttet til denne type av estimerer, men det er likevel et nyttig verktøy til å anskueliggjøre hvilke slags aktivitetsnivåa ambisjonene til lbestad kommune, må innebære om man ønsker en fortsatt drift i organisasjonen rundt bofellesskapet, på den lengere bane.

Tabell 5 – Framskrivning²²

Post	År 1 (2020)	Note	År 2 (2021)	Note	År 3 (2022)	Note	År 4 (2023)	Note	År 5 (2024)	Note	År 6 (2025)	Note
Inntekter												
Innteg. Refusjoner												
Vånlige integreringstilskud	kr 858 100,00		kr 300 300,00		kr 71 600,00		kr 0,00		kr 0,00		kr 0,00	
Særskilt tilskudd enslige mindreårige <17år	kr 15 247 500,00		kr 11 022 600,00		kr 7 553 000,00		kr 5 287 100,00		kr 1 510 600,00		kr 755 300,00	
(Sykkelønn eller tilsvarende privat sykeforsikring)	kr 630 000,00	42 000 kr/årsverk (estimeret)	kr 420 000,00		kr 336 000,00		kr 420 000,00		kr 420 000,00		kr 504 000,00	
Del-sum	kr 16 735 600,00		kr 11 742 900,00		kr 7 960 600,00		kr 5 707 100,00		kr 1 930 600,00		kr 1 259 300,00	
Nye tjenester (estimeret)												
Avlastningspakker (2 dagn med aktivitet) (se beregning i	kr 170 000,00	10 pakker	kr 700 000,00	20 pakker	kr 255 000,00	30 pakker	kr 255 000,00	30 pakker	kr 255 000,00	30 pakker	kr 255 000,00	30 pakker
Hybel oppfølging ungdom (se beregning i beregningsu	kr 128 000,00	4 ungdommer	kr 192 000,00	6 ungdommer	kr 192 000,00	6 Ungdommer	kr 192 000,00	6 Ungdommer	kr 192 000,00	6 Ungdommer	kr 192 000,00	6 ungdommer
Salg av plasser på Omsorgs/adferdsinstitusjon (se boreg	kr 0,00		kr 0,00		kr 2 482 000,00	1 plass	kr 7 446 000,00	3 plasser	kr 7 446 000,00	3 plasser	kr 9 928 000,00	4 plasser
?? Identifisert mulighet (f. eks. Praktiskurs UIT)	kr 0,00		kr 0,00		kr 0,00		kr 0,00		kr 0,00		kr 0,00	?
?? Identifisert mulighet (f. eks. Nye behov etter ny bar	kr 0,00		kr 0,00		kr 0,00		kr 0,00		kr 0,00		kr 0,00	?
Del-sum	kr 298 000,00		kr 892 000,00		kr 2 929 000,00		kr 7 893 000,00		kr 7 893 000,00		kr 10 375 000,00	
Sub total	kr 17 033 600,00		kr 12 634 900,00		kr 10 889 600,00		kr 13 600 100,00		kr 9 823 600,00		kr 11 634 300,00	
Utgifter/kostnad												
Lønn og sociale utgifter												
Lønn, pensjon, forsikring, arbeidsgiver avgift	kr 11 250 000,00	750.000 kr X 15 årsverk	kr 7 500 000,00	10 årsverk	kr 6 000 000,00	8 årsverk	kr 7 500 000,00	10 årsverk	kr 7 500 000,00	10 årsverk	kr 9 000 000,00	12 årsverk
Drift, administrasjon og tjenesteproduksjon												
- Husleie Doktorgården (9 plasser)	kr 540 000,00	5000 kr/pr.plass/pr.måned	kr 540 000,00		kr 540 000,00		kr 540 000,00		kr 540 000,00		kr 540 000,00	
- Husleie Alsethgården (2 plasser)	kr 120 000,00	5000 kr/pr.plass/pr.måned	kr 96 000,00		kr 0,00	Oppsagt	kr 0,00		kr 0,00		kr 0,00	
- Husleie Nøysomheten (9 plasser)	kr 540 000,00	5000 kr/pr.plass/pr.måned	kr 540 000,00		kr 540 000,00		kr 540 000,00		kr 0,00	Oppsagt	kr 0,00	
Forbruk (vann, strøm)	kr 160 000,00	Estimat	kr 160 000,00		kr 120 000,00		kr 120 000,00		kr 60 000,00		kr 60 000,00	
Diverse administrasjon, leasing av bil, transport, mat etc	kr 1 200 000,00	Estimat	kr 400 000,00		kr 250 000,00		kr 250 000,00		kr 250 000,00		kr 250 000,00	
Overføringsutgifter												
Fosterhjemsplasser (Ekstern)	kr 900 000,00	450000 kr x 2 barn	kr 900 000,00		kr 900 000,00		kr 900 000,00		kr 0,00		kr 0,00	
Bidrag til ekte Integrasjonsomkostninger i lbestad gener	kr 3 221 120,00	Estimat (20% av Særskilt tilsk	kr 2 264 580,00		kr 1 524 920,00		kr 1 057 420,00		kr 302 120,00		kr 151 060,00	
Investeringer og salgsutgifter												
Utdanning av personale og Rekruttering	kr 200 000,00	Estimat	kr 200 000,00		kr 200 000,00		kr 200 000,00		kr 100 000,00		kr 100 000,00	
Marketing og produktutvikling (fx webplattform)	kr 200 000,00	Estimat	kr 200 000,00		kr 200 000,00		kr 200 000,00		kr 200 000,00		kr 200 000,00	
Sub total	kr 18 331 120,00		kr 12 800 580,00		kr 10 274 920,00		kr 11 307 420,00		kr 8 952 120,00		kr 10 301 060,00	
Balance	kr 1 297 520,00		-kr 165 680,00		kr 614 680,00		kr 2 292 680,00		kr 871 480,00		kr 1 333 240,00	

Som det ses er det sentrale element i kostnader til organisasjonen, utgifter til medarbeideres lønn, pensjon, forsikring etc. Her regnes med kostnader til et gjennomsnittlig årsverk på 750.000 kr. Dette tal vil være en anelse høyt i forhold til de ufaglærte jobbkategorier og en anelse lavt i forhold til høyt utdannede medarbeidere og medarbeidere med ledelsesansvar. Det passer dog ganske bra på faglærte medarbeidere, til eksempel sosionomer, barnevernspedagoger og vernepleiere, som antakeligvis vil være de dominerende grupper av medarbeidere i organisasjonen fremover²³. Det

²² Tabell 5 er den samlede tabell, tabell 6 til 8 beskriver bakgrunn- og beregning- noter fra del-elementer i tabell 5.

²³ Hvis en institusjonsakkreditering forfølges, finnes til eksempel krav om at minst 50% av medarbeiderne har relevant faglig utdanning. Se:

https://bufdir.no/barnevern/Fagstotte/Barnevernsinstitusjoner/Godkjenning_av_institusjoner_og_sentre_for_foreldre_og_barn/ og Bilag 9 nedenfor.

vurderes at en nedgang i årsverk vil være en nødvendighet de kommende år, da inntektene svekkes betydelig, med mangel på nye beboere i bofellesskapet. Det vurderes dog også at, etter hvert en institusjonsakkreditering oppnås og aktivitet igjen økes, vil ny oppbemanning også være nødvendig.

De organisatoriske grunnvilkår vil i henhold til framskrivning og alt annet like, gjennomgå følgende utvikling frem mot 2025. 2025 er året der den yngste enslige mindreårig fylder 18 og altså det år der markere overgangen til enten full avvikling eller en full drift basert på nye tjenester.

Tabell 5 – Organisatorisk utvikling

Organisatorisk utvikling bofellesskap	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antal boenheter/tiltaksplaner lokalt i Hamnvik	20	20	18	18	9	9
Flyktninge < 17 år	1	1	1	0	0	0
Flyktninge > 17 år	18	13	9	7	2	1
Herav antall i bofellesskapet	1 Døgnbemanning	0	0	0	0	0
Herav antall plassert i fosterhjem	2 Besøk 4 gange drilgt	2	2	2	0	0
Herav antall plassert i hybel på lbestad	4 Daglig oppfølging	5	2	1	0	0
Herav antall plassert i Hybel i Harstad+ Helg i lbestad	12 Oppfølging 3-4 dage + helg	7	6	4	2	0
Antall årsverk ultimo	15	10	8	10	10	12

Det statlige bidrag til Bofellesskapet inntekter er avgjørende. Hvert flyktningbarn subsidieres med betydelige midler, der avtager med tiden barnet har boet i Norge. Aktuelt har lbestad kommune omsorgs ansvar for 19 ungdommer i bofellesskapet. I 2019 får kommunen refusjon på 1.203.700 kr for ungdommer under 17 år, 755.300 kr for barn over 17 år. I tillegg mottaker kommunen et vanlig Integrations tilskudd de første 5 år etter bosetting. Dette avtager gradvis' fra 187.000 kr det første år til 71.600 kr det siste år. Frem mot 2025 vil nedgangen i inntekter fra integrasjons refusjoner, alt annet like, se ut som følger.

Tabell 6 – Integrasjons refusjon

Barn	Alder 2020	Bosttingsår	2020		2021		2022		2023		2024		2025	
			Særskilt tilskudd	Vanlig tilskudd	Særskilt tilskudd	Vanlig tilskudd	Særskilt tilskudd	Vanlig tilskudd	Særskilt tilskudd	Vanlig tilskudd	Særskilt tilskudd	Vanlig tilskudd	Særskilt tilskudd	Vanlig tilskudd
Barn 1	15	2017	kr 1 203 700	kr 85 500	kr 1 203 700	kr 71 600	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 2	16	2014	kr 1 203 700		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 3	17	2018	kr 755 300	kr 172 000	kr 755 300	kr 85 500	kr 755 300	kr 71 600	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 4	17	2016	kr 755 300	kr 71 600	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 5	17	2016	kr 755 300	kr 71 600	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 6	17	2016	kr 755 300	kr 71 600	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 7	17	2014	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 8	18	2017	kr 755 300	kr 85 500	kr 755 300	kr 71 600	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 9	18	2014	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 10	18	2016	kr 755 300	kr 71 600	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 11	19	2016	kr 755 300	kr 71 600	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 12	19	2017	kr 755 300	kr 85 500	kr 755 300	kr 71 600								
Barn 13	19	2016	kr 755 300	kr 71 600	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 14	19	2015	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 15	20	2015	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 16	20	2015	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 17	20	2015	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 18	20	2012	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
Barn 19	20	2012	kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300		kr 755 300	
del-sum			kr 15 247 500	kr 858 100	kr 11 022 600	kr 300 300	kr 7 553 000	kr 71 600	kr 5 287 100	kr -	kr 1 510 600	kr -	kr 755 300	kr -
Total			kr 16 105 600		kr 11 322 900		kr 7 624 600		kr 5 287 100		kr 1 510 600		kr 755 300	

I forhold til estimater for fremtidige inntekter på de nye tjenester der foreslås er det naturligvis også en ganske usikker grei. Nettopp nå er den ny barnevernslov i høring og det forventes at den treder i kraft 1. januar 2022. Et av hovedmål med lovendring er å flytte ansvar fra et nasjonalt til et kommunalt nivå. Argumentet dreier sig blant annet om å sikre at beslutninger der vedrør det enkelte barn treffes så tett på familien, barnet og den konkrete kontekst, som muligens. Antakeligvis vil slike endringer få ganske store organisatoriske konsekvenser for barnevernsteams i kommuner over hele landet. Likeledes vil de strukturelle forutsetninger for prisdannelse og utveksling av tjenester kommunene imellom, endres. Dette vil igjen få innvirkning på service nivå og lokale behov. Et presist estimat av prisnivå på en tjeneste 3-4 år i fremtiden, i reform tider, er derfor ganske vanskelig. De tre tjenester der arbeides med, pris estimeres på følgende vis.

Tabell 7 – Pris på fremtidig tjeneste

Beregningsnoter	
Beregningsnote 1: Potensiell inntekt pr barnvernsinstitusjonsplass	
Pris pr døgn (Storebakken 2019 pris)	8500
Døgn på et år ved 80% belegning (Gns belegning på inst)	292
Inntekt pr plass	2482000
Beregningsnote 2: Potensiell inntekt pr avlastningshjempakke	
Halv pris av institusjonsplass-pris	4250
Antal døgn pr avlastningspakke	2
Inntekt pr pakke	8500
Beregningsnote 3: Potensiell inntekt pr hypel-opfølging	
Pris for 1-2 timers opfølging i uken	800
Antal uker i året (Skoleuker på videregående)	40
Inntekt pr ungdom der følges opp	32000

I **Beregnings note 1**, vurderes prisen på en fremtidig barnevernsinstitusjonsplass estimeres basert til dels, på de gjennomsnittlige priser på barnevernsinstitusjoner generelt og til dels, ved å sammenlikne med en tilsvarende kommunal omsorgsinstitusjon i Alta. I 2019 koster offentlige barnevernsinstitusjoner 11.864 kr pr. dag. Tilsvarende private institusjons-tilbud koster 7919 kr pr dag.²⁴ Som nevnt tidligere, er der i forbindelse med forsøksprosjekter i forkant til barnevernsreformen, opprettet en ny kommunal institusjon i Alta, Storbakken ungdomssenter. Denne er begynt å selge tiltaksplasser til 8500 kr i døgnet. Der vurderes at et fremtidig tilbud i lbestad, må være konkurransedyktige i forhold til statlige institusjoner i Kvæfjord, Sjøvegan, Sortland og private institusjoner i Tromsø og Bø i Vesterålen²⁵. Et prisestimat på 8500 kr. vil antakeligvis være nødvendig for å være et attraktivt alternativ til andre tiltaksplasser i Sør-Troms. Dette betraktes som et forsiktig og ganske defensivt bud, for et prisnivåa der vil være nødvendig for å gjøre sig attraktiv i markedet. Det er mulig, avhengig av hvor bra et produkt man lykkes å skape, at man stadig kan være konkurransedyktig ved en høyere pris.

Samtidig vurderes det at en belegning på rundt 80% er sannsynlig. Dette baseres på en gjennomsnittlig belegning på barnevernsinstitusjoner i Region Nord på 97,6% (2016), 85,3% (2017) og 73,5% (2018) de senere år. Til sammen gir disse to estimater en potensiell inntekt pr barnevernplassering på 2,5 mil kr.

I **beregnings note 2** estimeres en avlastningspakke, der består av en full helg med ulike rekreative aktiviteter for barn med ulike utfordringer (Se output beskrivelse i bilag 10 nedenfor). Hensikten med en slik helg er å avlaste omsorgspersoner og samtidig å gi barnene en bra opplevelse, der avveksler fra hverdagen. En slik helg trenger i første omgang ikke en institusjonsgodkjenning (avhengig av hvilke utfordringer/diagnoser der skal håndteres). Der vil derfor også være færre organisatoriske bindinger og et mindre behov for personale. Det vurderes at en slik helg kan pris-estimeres til halvparten af prisen for en regulær institusjonsplassering. 4250 kr i døgnet og 8500 kr for en helg. Dette baseres også på den vurdering at for å være konkurransedyktig mot leverandører av like tjenester i området (til eksempel Mellem Gård på Dyrøy, der tager rundt 3500 kr for en tilsvarende helg, men uten faglig personale, og med mange flere barn på samme tid), kan prisen ikke være veldig mye høyere. Ambisjonen er naturligvis å gjøre et produkt der har søkelys på barn der trenger mye mere voksen oppmerksomhet og en-till-en tid, end hva som konkurrentenes tilbud inneholder. Det er ifølge undersøkelsen vår, sannsynlig at et marked for slikt eksistere.

²⁴ <https://www.ssb.no/barneverni>

²⁵ <https://bufdir.no/Barnevernsinstitusjoner/?paragraf=All®ion=Nord#searchresults>

I **beregnings note 3** vurderes det hvorledes en tjeneste der gjør hybel-oppfølging på «skrøpelige» eller utsatte ungdommer, der fraflytter hjemmet for å dra på videregående, kan pris estimeres. Her finnes aktuelt flere muligheter som undersøkes. Blant annet en løsning der kommunen etablerer en regulær hybelbolig, med mulighet for flere boenheter og faglig oppfølging i en kommune med videregående utdanningsmulighet (Til eksempel Harstad eller Salangen). Antakeligvis finnes der små kommuner i omgivelsene våre, med like utfordringer som i lbestad. I lbestad er det ifølge barnevernsteamet et velkjent fenomen at frafallet, blant ungdommer der må fraflytte hjemmet i en tidlig alder for å gå på videregående, er ganske stort. En slik utfordring kan kanskje imøtekommes med en mulighet for en tettere oppfølging av velkjente faste medarbeidere. Om man etablerte et slikt tilbud, vil det innebære minimum 1-3 timers ukentlig oppfølging av 3-400 kr i timen (for utdannet yrkesfaglig personale, samt andre kostnader) i 40 skole uker. Samlet sett gir det en mulig inntekt på 32.000 kr. pr. hybel oppfølging i året.

Oppsummering av framskrivningsscenario

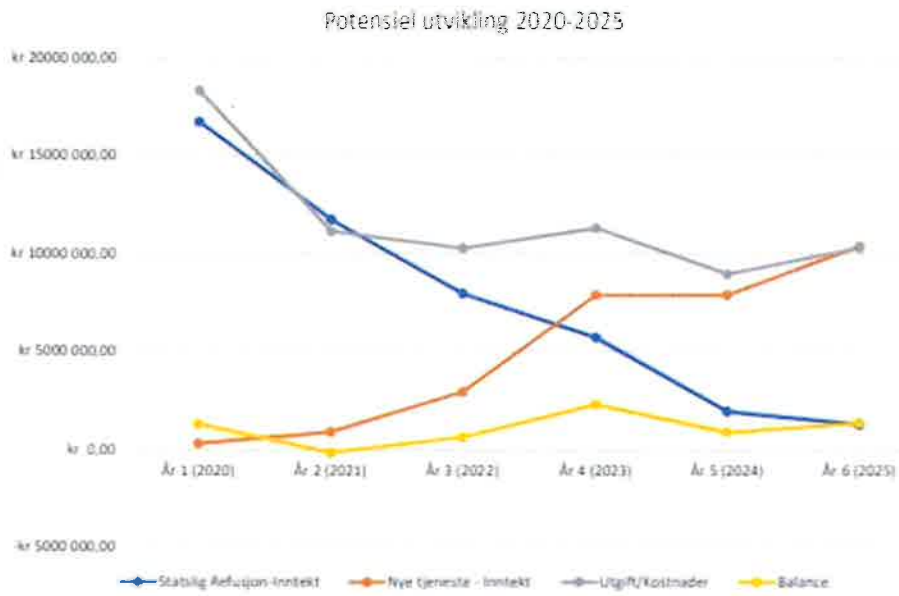
I et hvert fremtidsscenario må en rekke antakelser estimeres. Således også i dette scenario finnes betraktelige usikkerheter. I seg sjøl er det vanskelig og isolerer økonomien til Bofellesskapet fra resten av driften i seksjon for oppvekst, da en mengde midler fra bofellesskapet anvendes til gagn for helheten på hele oppvekst området. I dette scenario fastholdes et bidrag til hele oppvekst området på 20% av den samlede integrasjonsrefusjonen. Det er dog klart at etter hvert som ungdommene fyller alder og refusjonen frafaller, frafaller også bofellesskapets bidrag til helheten i lbestad Kommune. Dette betyr og det, at samtidig som dette scenario forutsetter risikovillighet og allokerte ressurser fra det politiske nivåa, må det også erkjennes at oppvekst området i fremtiden vil ha færre midler til rådighet²⁶. Til gjengjeld vil mengden av utfordrete, resurs-krevende ungdommer i oppvekst systemet ganske sikkert også avta.

Som dette scenario beskriver vurderes det som realistisk, med politisk oppbakking å gjenetablere en situasjon der nye tjenester kan fastholde eksistensberettigelsen til organisasjonen og kanskje over tid igjen bidra til helheten i lbestad.

Samlet sett står det klart at de statlige refusjoner er kraftig på retur. Derfor må kostnader på den korte bane konsolideres på et lavere nivåa. Ifølge dette scenario vil det være mulig å balansere kostnader i nivåa rundt 10 mil. kr i året, over den neste årrekke. Dette sjøklart under forutsetninger av at de nye tjenester oppbygges med suksess og at prissetting og vekst noenlunde følger utviklingen der vises i tabell 5 ovenfor. Fra 2021 og frem vil inntektene fra statlig refusjon falle under kostnader til drift av bofellesskapet, sjøl ved en konsolidering omkring 8 årsverk. Etter hvert må nye aktiviteter være etablert og i vekst, om ikke bofellesskapet skal få betydelige underskudd.

²⁶ Noen år har bofellesskapet hatt overskudd på 3-5 Mil. kr, som er investert i den generelle drift på oppvekst området.

Figur 2 – Potensiell Utvikling 2020-2025



Bilag 9 – Referat av møte med Barnevernsutdanningen, UIT Harstad

Møte mellom UIT-barnevern og Bofellesskapet På Ibestad

Til stede: Rikke Rindal, ass. Instituttleder ved UIT (RR), Grethe Borgerød, utdanningsleder UIT(GB), Christian Reimers, Prosjektleder Ibestad (CR og referent).

Bakgrunn for møte.

CR har rettet henvendelse til UIT barnevern om møte, som gjelder det aktuelle omstillingsprosjekt i Ibestad Bofellesskap. RR var interessert i å møtes og inviterte i tillegg GB.

RR innleder med velkomst og ønsker at CR kort gjengiver bakgrunn for møte. Det ønskes likeledes at CR fremsende referat fra møte etterpå.

Ibestad kommune har siden 2010 drevet bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger. Det har vært bosatt barn/unge som på bosettingstidspunktet har vært i alderen 10-18 år. Alle bosatte har vedtak etter barnevernloven da de er kommet uten omsorgspersoner til Norge.

Det har vært 21 årsverk tilknyttet enheten. De ansatte har hatt variert kompetanse, ulik yrkesbakgrunn og livserfaring. Det er mange høyskoleutdannede innenfor helse og sosialfag.

Vi bosatte den siste ungdommen i 2018 og har siden fått å vite at det ikke vil bli flere bosatte hos oss i overskuelig fremtid. Dette er en ganske dramatisk utvikling for en liten kommune. Bofellesskapet har siden 2010 skaffet arbeidsplasser til kompetente medarbeider og plass til nye borgere i Ibestad Kommune. Bofellesskapet har dessuten hatt avledete effekter, da det ikke blot har tiltrukket høyt utdannet yrkesfaglige arbeidskraft, men også familiene deres til Ibestad.

Bofellesskapet er samtidig en veldrevet og effektiv organisasjon som bidrager positivt til kommunens økonomi og i vesentlig grad til økonomien på barnevernsområdet.

Det betyr at vi i Ibestad må i gang med en avvikling av organisasjonen rundt bofellesskapet. Avviklingen er allerede i gang og vil eskalere de kommende år. Om ikke annet hender vill behovet for faste stillinger i organisasjonen opphører med utgangen av 2023.

Ibestad kommune har derfor besluttet at iverksette et prosjekt der ulike muligheter for produksjon av nye tjenester i bofellesskapet undersøkes. I det aktuelle utgangspunkt jobbes det med muligheter for avlastnings/besøks -tiltak på barnevernsområde og muligheter for at oppnå akkreditering som adferds/rus -institusjon. Bakk ønsket om møte legger der til dels ønske om en generell drøftelse om de muligheter barnevernsutdanningen ser for en organisasjon som den i Ibestad, men likeledes et ønske om at undersøke muligheter for samarbeide i framtida - om eksempelvis praksisplasser eller praksis-simulerende-undervisning. CR legger opp til en generell drøftelse av disse forhold.

Drøftelser

RR nevner Trollsteingård på Grøtavær (Grytøya) som et tilbud, der tilbyr noe likt på avlastning område. Sandsøfort har tidligere vært der. Vurderingen er, at der fortsatt er et udekt behov for flere avlastningsplasser i regionen. I fosterhjemstjenesten er der også et stort behov for flere plasser og her kan Ibestad med fordel gå i dialog med Bufetat.

RR nevner likeledes KUS (Kvæfjord ungdomssenter) og KOA/Humana – Bosenter og avlastning (KOA er kjøpt opp av Humana) som organisasjoner man kunne gå i dialog med og som driver med tilsvarende greier, men som er akkreditert (som blant annet adferds institusjoner). RR henviser til en tidligere medarbeider på utdanningen som nå jobber ved KOA: Vivian Petersen, (Telefon nummer: 92449283).

GB understreker at der er forskjell på avlastningstjenester på HSO område og på barnevern. Det er viktig at det står klart hvilken type av lastning der siktes mot. CR påpeker at det primært er rekreative aktiviteter som til eksempel opplevelseshelg for ungdommer, der aktuelt er søkelys på.

GB nevner likeledes at der i de kommende år kommer nye krav til kommunene i forbindelse med barnevernsreformen, med flere tjenester som kommunene får ansvar for (som f.eks. Foreldre/barn senter med foreldre/barn veiledning). Det kan derfor være lurt å følge den utvikling tørt for å se muligheter endringene der kommer. Det formodes av RR og GB at små og mellomstore kommuner, vil få utfordringer med å producere alt der trenges lokalt om få år. Og at der derfor vil oppstå et behov for at utveksle tjenester regionalt, mellom kommuner.

For at kunne akkrediteres som f.eks. adferds institusjon (herunder rusinstitusjon) påpekes det også at der kreves minst 50% ansatte med yrkesfaglig og profesjonell bakgrunn. Aktuelt er der knapp plass på det der nevnes som 1-års opphold på KUS (Kvæfjord ungdomssenter). Det krever dog akkreditering som ungdomssenter (adferds institusjon) å dekke dette behov.

RR nevner likeledes muligheter for de 16 ukers praktikk opphold studenter på annet år har i våren. Det kunne være en mulighet for faglig utvikling for både bofellesskap og Studenter og likeledes en viktig del om vi over tid ønsker at akkrediteres som barnevernsinstitusjon (Hvilket man gjerne støtter opp om fra UIT's side av). Der er muligheter allerede våren 2020, hvor der fortsatt mangler et par praktikk plasser. Avgjøres ganske snart. Der foretrekkes at 2 studenter er samme sted blant annet så der er mulighet for sparring. Der krever at praktikksted har barnevernspedagoger som veiledere. Til nød kan vernepleiere brukes.

Det drøftes likeledes om UIT ser muligheter for at bruke fasilitetene til bofellesskapet som arena for undervisning. Særlig tenker CR på, at der om ganske kort tid ingen ungdommer vil være på hverdager i bofellesskapet. Kanskje kunne der utvikles simulasjons undervisning/praksisundervisning, som kunne utnytte rammen. Dette var RR og GB umiddelbart interessert i og ville tenke litt videre over mulighetene.

Der henvises likeledes til Kristin Prest Eng, fra Bufetat, som kan være en god kontakt i forbindelse med generelt behov på barnevernsområde.

Møte avsluttes og der er enighet om at et samarbeide i fremtiden er interessant for begge parter og at kontakten holdes ved like. I det første overbringes CR's kontakt info til avdelingen der håndtere praksisplasser hos UIT.

Bilag 10 – Workshop Bofelleskapet - d. 13/12 -2019

Formål

Der avvikles workshop med medarbeiderne til bofelleskapet i desember 2019. Det ble tidlig i prosjektforløpet vurdert at en workshop var en god mulighet til å få medarbeidernes input med tanke på å identifisere eventuelle fremtidige tiltak. Av praktiske årsaker ble det først muligens å avvikle workshopen ganske seint i prosjektforløpet (d. 13/12-2019). Formålet ble dermed i høyere grad å utvikle konkrete konsepter i forhold til tiltaksmuligheter prosjektet allerede hadde identifisert som realistiske. Prosjektets anbefaling peker mot å kjøre to spor i omstillingen av bofelleskapet. På den ene side anbefales det at der holdes søkelys på «lavt hengende frukter», i betydning av tiltak vi kan sette på gang øyeblikkelig, med forhåndenværende rammer og kompetanser, uten nevneverdige investeringer. På annen side anbefales det og det, at der holdes søkelys på den mere kompliserte omstilling på lengere sikt, der organisasjonen må oppnå en institusjonsgodkjenning innom barnevernsområdet.

Denne workshop holder søkelys på første del av omstillingen. Den del vi kan gå i gang med nu og her og som har potensiale til å etableres som nyt forretningsområder allerede i løpet av 2020. Der finnes ulike områder der organisasjonen må satse for å skape supplerende aktivitet nu og her. I dialogen med ulike regionale aktører på barnevernsområdet nevnes det flere steder at et avlastningstiltak finnes der behov for (Barnevernsledere og Bufetats Troms avdeling). Et «avlastningstiltak» forstås i denne sammenheng som et lavterskel-tiltak rettet barn og unge i med ulike utfordringer, som av og til trenger en «ferie»- helg, uten deres vanlige omsorgspersoner. Men avlastningen kan til eksempel også tilbydes søsken, i familier der mye energi og oppmerksomhet må rettes mot, til eksempel, diagnostiserte barn (Se bilag 5 ovenfor).

Formålet til denne workshop er å utvikle konkrete konsepter for hvorledes en avlastningshelg kan forløpe med de eksisterende fagligheter og rammer i forhold til barn med ulike typer av utfordringer. Hvilke aktiviteter kan organisasjonen tilby? Hvorledes kan en helg avvikles rent praktisk? Hvilke utfordringer forventes i forhold til samspillet mellom barn med ulike utfordringer? Om workshopens output innebærer konkrete bud på slike spørsmål, betraktes det som en suksess. På den litt lengere bane (utkomme) vil det være ønskelig om workshopen også etablere en bevissthet hos medarbeiderne om konkrete greier der kan jobbes med i forsøket på å finne tilleggsaktiviteter til bofelleskapet i den nære framtid. Noe der kan jobbes videre med her og nå.

Deltakere, forberedelse og avvikling

Alle ansatte i bofelleskapet ble invitert til workshop. I tillegg var lederen av barnevernsteamet i kommunen, Aina Brox Mathiesen, deltaker og medarrangør. Prosjektleder sto for planlegging av innhold og avvikling av workshopen. Workshopen ble avholdt på Midnattssol Restaurant i Engenes, fredag d 13. desember 2019. Rammen var kl. 9-12, avsluttet med felles lunsj. Etterpå hadde gjennomførtes der et vanlig personalemøte.

Innen workshop avholdelsen hadde deltakere tilkjennegett hvilke fritidsinteresser dere hadde. Dette er relevant da et avlastningstilbud må inneholde ulike muligheter for rekreative aktiviteter til eksempel; ballspill, uteliv, ski, maling, strikking, matlaging osv. Deltakerne ble inndelt i 3 grupper i forkant av prosjektleder, basert på fritidsinteressene deres. På slik vis tenkes det at deltakerne kunne inspirere hverandre med samme typer av interesser og dermed bedre utvikle tematiserte avviklingskonsepter. Samtidig ble de 3 gruppene tildelt en «case», det vil si et eksempel på et barn med fysisk eller psykisk utfordring, som kunne tenkes å være en brukere av avlastningstilbudet vårt i fremtiden (Se Bilag 9 nedenfor for beskrivelse av grupper og cases).

Hver gruppe skulle i løpet av workshopen utarbeide en plan for en avlastningshelg for det pågjeldende barn. Workshopen forløp over 2 runder med gruppearbeider og plenum oppsamling imellom. Til første runde ble gruppene instruert i å ha søkelys på «Hva» innholdet på en helg med deres case-barn kunne inneholde. Hvilke aktiviteter ville sikre at case-barnet fikk en grei opplevelse og kanskje komme tilbake en annen gang? Til annen runde ble gruppene instruert i å holde søkelys på «hvordan» helgen og de forslåtte aktivitetene kunne gjennomføres i praksis. Hvilke utfordringer ville oppstå? Hvilke koordinasjonsbehov kunne der være bruk for (i forhold til andre barn) og hvilke faglige muligheter og utfordringer kunne oppstå?

Output

Der ble produsert ganske fine forslag til helg-programmer i løpet av de 3 timer. En gruppe valgte en veldig detaljert tilgang til oppgaven. En annen gruppe valgte en mere overordnet tilgang med søkelys på koordinasjonsutfordringer i situasjoner når barn med ulike behov må være sammen. Alle grupper gikk grundig til oppgaven og fikk produsert bra konsepter for case-barnet gruppen var tildelt. Følgende grupper og cases ble der jobbet med:

Tabell 8 – workshop grupper

Workshop – Intro – Grupper

Gruppe	Nøkkelord	Case
Gruppe 1 May Hilde Gravkrok Ellsabeth Elleussen Beate Lindeberg Larsen ?	Strikking Kreativitet Matlagning Bakking Natur/Friluft	Petter 13 år Er døv Mye alene på hjemstedet sitt Bor på bygda Ønsker å være som andre Har fått vedtak etter lov om helse og omsorgstjenester
Gruppe 2 Ellen Skog Johansen Sigbjørn Fosse Ole Martinussen ?	Friluftaktivitet Sport Ball Ski Topp	Kari 8 år ADHD Ekspressiv språkførstyrrelse Ingen motoriske utfordringer Har større søsken hjemme Barnevernet er bekymret for omsorgssituasjoner
Gruppe 3 Jonathan Irons Lill Anita Holte Solbjørg Hind ?	Musikk og sang Dans Kunst Fjell og vann	Ola 10 år Cerebral parese Kognitiv høytfungerende Språkutfordringer i forhold til uttale (jf CP) 2 småsøsken hjemme Bor i by tll vanlig Har fått vedtak etter lov om helse og omsorgstjenester
Gruppe 4 ?	?	Silje og Nora (tvillinger) 10 år Mor er alene om omsorgen og er sliten. Jentene har ingen spesielle utfordringer ut over at mor trenger en helg for seg selv. Barnevernsak

Avlastningskonseptene er ikke tilstrekkelig gjennomarbeidet for å utgjøre en ferdig konsept-beskrivelse, men det er prosjektleders oppfattelse at grunnlaget er lagt for en mere detaljert planlegging. Der foreligger utkast til konkrete programmer for en full med ulike aktiviteter og med faglige oppmerksomhetspunkter i forhold til case barnenes utfordringer (ADHD, Døvhets og Cerebral Parese).

Forventet resultat

I tillegg til det umiddelbare output til workshopen, forventes det og det, at resultatet på lengere sikt er en økt bevissthet om organisasjonens endringsbehov hos medarbeiderne. Medarbeiderne vet at der er behov for endring og at det er avgjørende at initiativet til nye tjenester ikke alene kommer fra sentraladministrasjonen og politikerne, men også desentralt fra fagpersonalet i bofellesskapet. Denne utvikling har workshopen initiert. Der finnes nu konkrete konsepter medarbeiderne på egen hånd kan bygge videre på. Det betyr naturligvis ikke at tjenestene finner brukere av sig selv. Der trengs ganske sikkert også en innsats fra barnevernsteamet sentralt og fra ledelsen i bofellesskapet,

for å finne brukere, men første skritt er å utvikle en bredere tiltaks-portefølje, som barnevernsteamet kan velge fra, når de individuelle saker skal avgjøres til brukernes beste, på en forsvarlig økonomisk måte.

Prosjekt Omstilling

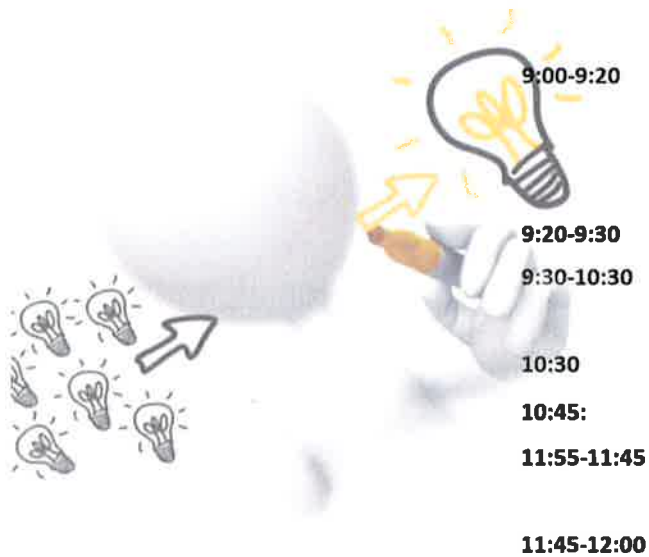
Workshop

13-12-2019

Ved Christian Reimers



Program



9:00-9:20

Introduksjon og velkomst
- Dagens program

9:20-9:30

- Status prosjekt omstilling

9:30-10:30

- Workshop intro

Case-Introduksjon

10:30

Gruppearbeid 1 – Hva?

10:45:

- Hva kan vi gjøre for å avlaste?

11:55-11:45

Oppsamling 1

11:45-12:00

Pause

Gruppearbeid 2 – Hvordan?

- Hvordan kan vi gjøre det?

Oppsamling 2 og avrundning

12:00- ??

Julelunsj og personalemøte



1 Status - behovsundersøkelse

- Behovsundersøkelsen har hatt søkelys på greier der er **kortsynte muligheter, der er (relativt) enkle å komme i gang med**. Til eksempel avlastningsløsninger, der i man ikke trenger autoritetsgodkjenning.
- likeledes finnes behov som er **langsente og vanskelige er gjøre sig i stand til at løse**. Til eksempel rusinstitusjon, som er en atferds institusjon der krever autoritetsgodkjenning.
- I tillegg har vi søkelys på aktiviteter som kan være enkle å levere, men som **krever kompetanser vi kun i begrenset omfang råder over**. Til eksempel Familie og PMTO -terapeuter



Status – langsente mulighet

Om Institusjoner der krever godkjenninger

- **Atferds institusjon (rus)** er der er åpenlyst behov for, i følge bufetat. Det er dog også en vanskelig grei med store kostnader og konsekvenser, administrativt og for lokal samfunnet i Ibestad.
- **Omsorgsinstitusjon** med lavterskel tilbud og hjelpe tilbud er mere konkurranseutsatt, med flere private og statlige leverandører. Det er dog en enklere grei å håndtere administrativt og med mindre potensielt negativt avtrykk på samfunnet i Ibestad.



Status - langsynte mulighet

Institusjons godkjenninger

- Fra 2022 og med ny barneverns reform vil kommunene få større økonomisk ansvar for barnevernet og plikt om å levere flere tjenester tettere på de utsatte familier.
- Utgiftene vil da ganske sikkert øke i barnevernet, noe som må finansieres i den samlede ramme. Men kanskje ikke fullstendig
- I Alta er de en del af et forsøk med en endret ansvarsfordeling mellom stat og kommune. Her er opprettet et kommunalt ungdomssenter (omsorgsinstitusjon). Storbakken ungdomssenter (SUS)

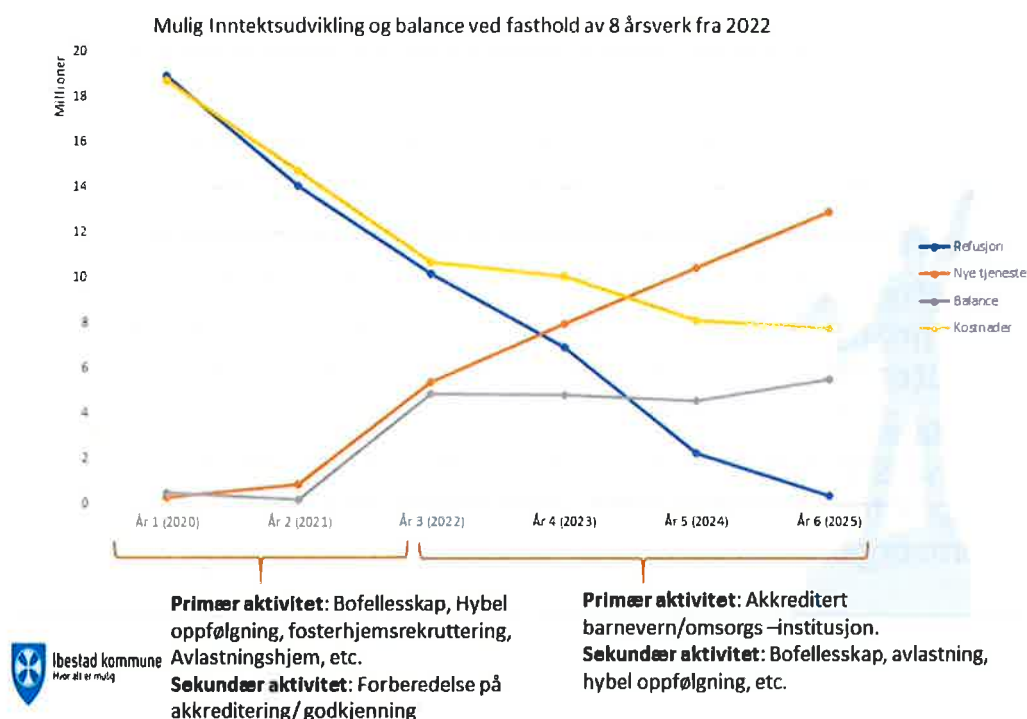
Foreløpige anbefalinger

I Lyset av kommende endringer vurderes det at lbestad er i en særlig posisjon, liknet med naboene våres, i forhold til å etablere en løsning der lbestad Kommune sjøl kan levere en mengde av de tjenestene det forventes av kommunene under kommende barnevernslov/reform

Nettopp kompetansene til bofellesskapet, kan brukes i en relativt enkel omstilling til omsorgsbasis/ungdomssenter der i tett samarbeide med barnevernstjenesten kan levere tjenester på følgende områder:

- Forebygging, veiledning, terapi (fra 2020)
- Fosterhjem, rekruttering/veiledning (fra 2020)
- Omsorgsplasseringer (fra 2021/22)
- Hybel oppfølging (fra 2020)
- Avlastningspakker (fra 2020)

Eksempelberegning



2 Foreløpige anbefalinger

Anbefalinger for nuværende peker mot å anbefale at, når man de neste årene må bringe kostnader i bofellesskapet ned, bør man medtenke et behov på X årsverk til en funksjon alene med søkelys på utvikling mot en bærekraftig drift og ny virksomhet. En funksjon der innebær:

1. Å utvikle og selge kortsiktede supplerende produkter (f.eks avlastningspakker, fosterhjemsrekruttering, hybel oppfølging)
2. Å tilrettelegge for institusjons godkjenning. Antakeligvis omsorgsinstitusjon. Utarbeide institusjonsplan.
3. Å sikre strategisk kompetanseutvikling (i barnevern og bofellesskap), slikt man kan tilbyde en bredere tjenesteportefølje fra 2022 sjøl.

Workshop - Intro

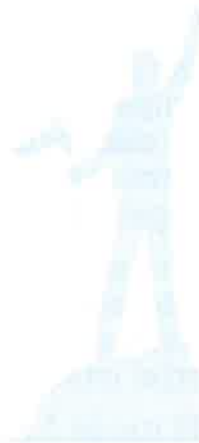
- Formål med dagens workshop er og utvikle konsepter vi kan jobbe med direkte. **Noe vi kan gjøre nu og her.**
- Spesifikt har vi mulighet for å levere en **avlastningsløsning** ganske fort, med den faglighet og de rammer vi har til rådighet.
- Der jobbes i grupper av 2 runder. I hver runde skal gruppene først bestemme hvem som ta følgende tre roller; **En tids- og ordstyrer**, en **referent** som tager noter og en **formidler** som skal oppsummere gruppens samtale i oppsamling.
- Grupper til 1 runde legger (nesten) fast. **Basert på interessene deres** fra skjema (tidligere utfylte). Dem der ikke har avlevert skjema er ikke satt på. Dere velger selv etter interesse.
- Til runde 2 er der **fritt gruppe valg**. Om dere ønsker og jobbe videre med annen case/gruppe gjør dere det.



Workshop – Intro – Grupper

Gruppe	Nøkkelord	Case
Gruppe 1 May Hilde Gravkrok Elisabeth Eliseussen Beate Lindeberg Larsen ?	Strikking Kreativitet Matlaging Bakking Natur/Friluft	Petter 13 år Er døv Mye alene på hjemstedet sitt Bor på bygda Ønsker å være som andre Har fått vedtak etter lov om helse og omsorgstjenester
Gruppe 2 Ellen Skog Johansen Sigbjørn Fosse Ole Martinussen ?	Frilftsaktivitet Sport Ball Ski Topp	Kari 8 år ADHD Ekspressiv språkforstyrrelse Ingen motoriske utfordringer Har større søsken hjemme Barnevernet er bekymret for omsorgssituasjoner
Gruppe 3 Jonathan Irons Lill Anita Holte Solbjørg Hind ?	Musikk og sang Dans Kunst Fjell og vann	Ola 10 år Cerebral parese Kognitivt høytfungerende Språkutfordringer i forhold til uttale (jf CP) 2 småsøsken hjemme Bor i by til vanlig Har fått vedtak etter lov om helse og omsorgstjenester
Gruppe 4 ?	?	Silje og Nora (tvillinger) 10 år Mor er alene om omsorgen og er sliten. Jentene har ingen spesielle utfordringer ut over at mor trenger en helg for seg selv. Barnevernsak

Workshop – Casepræsentation



Workshop – Gruppearbeid 1

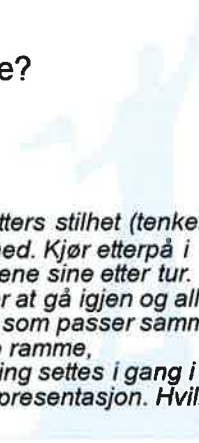
Hva?

Hva kan vi tilby casepersonen deres?

Hva kunne være bra aktiviteter?

Hvilke utviklingsmuligheter ser dere?

Sett i gang!



Workshop prosess tipp! — *Begynn med 5 minutters stilhet (tenketid), der alle i gruppe noterer intuitive tanker/ideer ned om innhold ned. Kjør etterpå i gang med brainstorming, der alle legger frem 1-2 greier fra notene sine etter tur. Fortsett til en «tomhet» oppstår, der de samme greier begynner at gå igjen og alle er tomme for ord. Saml alt der er kommet ned i kategorier (greier som passer samme). Begynn positiv samtale om muligheter i forhold til den konkrete ramme, bofelleskap/Ibestad/Hamnvik/fjell etc. 5-10 minutter før avslutning settes i gang i en konkretisering prosess, med søkelys på å kunne gjøre en kort presentasjon. Hvilke av mulighetene deres har størst potensiale?*



Workshop – Gruppearbeid 1

Oppsamling 1



Workshop – Gruppearbeid 2

Hvordan?

Hvordan kan vi levere disse tjenestene rent praktisk?

Hvordan kunne en helg forløpe?

Hvilke praktiske utfordringer ser dere?

Passer casen deres dårlig/bra med andre av de nevnte kasus?

Hvilke faglige utfordringer/muligheter ser der?

Sett i gang!

Workshop prosess tipp! Om nye kollegaer har valgt å delta i gruppen deres la Han/Hon ganske kort sette ord på valget. Oppsummer kanskje vesentlige pointer som ikke var med i presentasjonen deres. Forsett eventuelt gruppearbeidet med brainstorming-prosessen fra 1. runde. 5-10 minutter før tid, settes gang i konkretiserings prosess med søkelys på kort presentasjon.



Workshop – Gruppearbeid 2

Oppsamling 2



Slut

Christian.reimers@ibestad.kommune.no

Tlf. +45 91165793

